

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre ..... 10 h.
Negyedévre ..... 4 -
Helyben házhoz hordva:
Egy évre ..... 20 h.
Negyedévre ..... 5 -
Külső postán szállítva:
Egy évre ..... 24 h.
Negyedévre ..... 6 -
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előzetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 82. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1916 április 9.

Németek sikere Haucourt-tól délre.

Berlin, április 8. A nagyfőhadiszállás jelenti.

Nyugati hadszíntér. A Maas balszárnyán a sziléziaiak és a bajok Haucourt-tól délre rohammal elfoglaltak 2 erős francia támaszpontot és a Termita domb gerincén több mint 2 kilométer szélességben elfoglalták az ellenség állását.

Egy ma reggel megkísérelt ellentámadás teljesen megghiúsult. Veszteségeink csekélyek. Az ellenség veszteségei egyesek alattomos magatartása következtében is különösen súlyosak. Ezenfelül 14 tisztet és 699 főnyi légénységet, köztük számos 1915. korosztálybeli ujoncot sebesületlenül elfogtunk.

A Maastól keletre emelkedő magaslatokon és a Volorében mindkét fél tüzésége nagyon tevékeny volt. A Hilsenfirsten (Sondernachtól délre a Vogézekben) egy kisebb német osztag az előre toll francia állásba nyomult, amelynek megszállt légénységéből 21-et elfogott. A többi a harcban elesett. Az ellenséges árkokat felrobbantottuk.

Harc a Naroc tónál.

Keleti hadszíntér. Az oroszok támadása tegnap is a Naroc tó-tól délre egy keskeny arcvonalszakaszra szorított és azokat könnyűszerrel visszautasítottuk.

Balkáni hadszíntér. Nincs ujság. (Min. eln. sajtóosztály.)

Betiltották a francia munkásszindikátus ülését.

Budapest, április 8. (Saját tud.) A kormány a munkásszindikátus ülését, amelyben békekezdeményezési indítványok hangzottak volna el, betiltotta. A szociálisták Svájcba tervezett útja elmarad, mivel a hatóságok nem adják ki az utleveleket.

Francia vélemény Poincaré ellen.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Campere-Morel a Humanitében feltűnő cikket ír, amelyben követeli Poincaré és Briand visszavonulását, minthogy a francia hadsereg hősiessége hiábavalónak bizonyul az ő rövidlátásuk miatt. Ezzel szemben a központi hatalmak erősek és előrelátók. Frázisokkal sikert elérni nem lehet.

Incidens a német birodalmi gyűlésen.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi gyűlésen a kinestár hivatalos költségvetésének tárgyalásakor Lieb-knecht képviselő a hadikölcsönnel kapcsolatban hazaellenesen nyilatkozott, minek nyomán a hallgatóság körében rendkívüli izgatottság támadt. A képviselők az elnöki asztal köré seregltek.

— Himpellér! Bolondok házába való! — hangzott mindenfelől.

A felindultan tomboló képviselők közül Hubrich képviselő a szónoki emelvényhez lépett, kirántotta Lieb-knecht kezéből beszédének kéziratát és a földre dobta. Hubrich képviselő fellépésére úgy a teremben, mint a karzaton hangos éljenzés támadt.

Kemp elnök sajnálatát fejezte ki, Lieb-knecht viselkedése fölött és megvonta tőle a szót. Miután Lieb-knecht tovább akarta folytatni beszédét, az elnök kizárta őt az üléstől.

Lieb-knecht polemizálni akart, mire az elnök kimondta a határozatképtelenséget és az ülést hétfőre halasztotta el.

A csingtaui két és félmillió dollár.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A Cjen nevű lap jelentik Tókióból: Németország Amerika közvetítésével tiltakozott a japán kormánytól a két és félmillió dollárnak Csingtauban történt lefoglalása miatt. Azzal fenyegetődött, ha megtagadják követelését, akkor azt a 2 millió yent, amelyet a Japán bank Németországban őriztet, szintén lefoglalja. A japán kormány erre azt válaszolta, hogy a Németországban levő kétfélmillió yen magán tulajdon, míg a Csingtauban lefoglalt 2 és félmillió dollár a német államkinestár tulajdonát képezte.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:
MODIANO-clubspecialité szívarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem vszinyomás,
de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: J. S. Modiano

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

Gróf Széchényi Miklós püspök a királynál.

— Saját tudósítónk távirata. —

Tegnap, szombaton délután Őfelsége külön kihallgatáson fogadta gróf Széchényi Miklós valóságos belső titkos tanácsos megyéspüspököt. A kihallgatás már csak azért is jelentős esemény, mert tudvalevőleg Őfelsége a háboru alatt kihallgatást csak kivételesen ad.

Gróf Széchényi Miklós püspök tegnap délelőtt 11 órakor jelent meg Schönbrunnban a király előtt. Őfelsége Nagyvárad püspökét igen kegyesen fogadta. A kihallgatás alkalmával gróf Széchényi püspök megköszönte azt a magas kitüntetést, melyben a király legutóbb, a vaskoronarend I. osztályának adományozásával részesítette.

A megyéspüspök kihallgatása hosszabb ideig tartott s utána a püspök elragadtatással nyilatkozott Őfelsége kegyességéről, kitünő, friss szellemi erejéről és egészségéről.

Nagyvárad körül.

Velencétől a háborúig.

A nap ránevet a fákra és fűvekre. Kérdést intéz hozzájuk. A fűvek, a fák felelnek a heves és sürgető kérdésésre s megnyilatkozásuk formáját keresik. Bizonyos, hogy a fű fűmódra, a fa famódra felel: „itt vagyok!” Sose történt még, hogy a fűből fa, a virágból ásvány lett volna. Csak az ember hitványa mikor itt a nagy számbavétel, ki hova tartozik, a magyar festőből angol hazafi, a magyar szélhámosból angol rágalmazó, a magyar ügyvédből orosz eltartott lesz. A magyar tölgy sarjadékai néha csak hitvány hernyók. Menjünk ki a városból, ahol gondozatlan gyárak berregése, kattogása, gépházainak rezonálása veri az indulót dobhártyánkon, nézzünk körül a határban.

Velence, rakpart. Elhagyott telepek, a kavicskotró éles surolással és csatogással hozza fel a köröskövet, hogy legyen járda és vasson rajta drága cipőnk talpa. Kanyargó Körös mellett a vízműtelep, szivja a csillanó folyó vizvérét. Egy helyen a rakoncátlan, gonoszokodó víz betört a telepbe, ott a városház előtti kőpart rosz másolata, betonkockák egymáson.

A víz mossa a partot, egy helyen, a fenékgát felett, az omladozó földre ráhelyezve 10—15 betonkocka. Hogy ne vigye el az áramlás, mely alant zug, tombol baragos habjával. Amely bedöntötte a fenékgátat s mázsás sziklátat görget rosz kedvében.

Gyerekjáték. Repedezett, elhagyott pajtáiban töldeznak így öreg asszonyok. Menjünk kifelé.

Velence, állomás. Kietlen, pusztaság hely. A napsütés védtelenül éri a kocsikat, embekeket. Semmi zöld, mintha ez nem a máv. állomása volna. Huszonöt év óta köröskörül ültethette volna a vasut az állomás környékét dióval, jegenyeakáccal, nyárfával, itt ott szilvával vagy platánnal. Most hűs árnyék-

ban dolgozhatnak a vasut emberei s várakozhatnak az utasok. Sivogat körös körül, csak a temető fái intenek hívogatóan, s mellette a koresma: ablakból kellemes kilátás a sírdombokra. Intő jel: siess inoi, mert meghalsz. A legjobb reklám egy koresmanak ez a közeli temető. Csak a torkán akad az embernek a vidámság.

Kanyargó vasuti sínek mentén a mezőkre érünk s balra kanyarodva a Schenker tanyával szomszédos zabtelep mellett vezet utunk. Husz holdas telep, az ügyészségi fogház rajtai dolgoznak rajta, itt terem a finom spenót, sóska, karfiol, olasz, paradicsom, mind kitünő annak, akinek jut belőle, burgonya és egyébek, összesen pedig kosárfonásra veszző. Csendesen dolgoznak a rabok, s már szürke pontok, mikor felérünk a dombra.

Tuloldalon a magas viztartó, a görög katolikus püspök nyaralója vidáman ül alatta. Egyre emelkedő dombok, telegdi hegyek, élesdi hegyvonalak, kékség és fehérség. Előttünk a volfi erdő, széles bejárata, mint hall fogad virágos, ibolyás szőnyegével, egy tölgyfa áll előttünk „Isten hozott”-jával, legelőcsapások, magasodó fák, fűtyörésző bojtárgyerek, s a cserjéken át bentvagyunk az erdőben. Ez az igazi liget.

Boltozatos bejárat, fenyült fák ágai között. Előttünk széles paszszás, fűszőnyegén bárszonyosan török meg a temperált világosság.

Távlatok tárulnak elénk, a föld lemélyed s összehozza szemünk a távot és a közelt. Sötétzöld fű borítja az utat, távoli harmatosodik, világos lesz, helyenkint oldalt betör a napvilág s itt égi világosság árad a hallgatag fák között. Primula vera szegélyezi az utat, kanyarodik jobbra-balra a passzáz, oldalt ablakok támadnak a Körös felé. Váradszentmárton tornya int be az erdőbe, egy nagy vízmosás felől hopp, kiugrik két kis öz, foltosak és karesuk, s mire kisérőm, Zimányi István észreveszi, már el-tüntek, mint egy látomány.

Zizegve hajlik és egyenesedik lábunk alatt a fű, nagy a csend a természet templomában, a fák alatt dongók gyóznak egy-egy kis odu előtt, s az ágakon rügyek

konyeznek. Oldalt földalatti lakás, kiszürődik belőle a füst, a cigányok kiáltoznak messziről, friss, nedves zöld színek jelentkeznek messziről, mintha Corot festményeiből szálltak volna le a domboldalra, a kijárat már közel s ott, a végén, háztető módjára szögellik be a perspektívába a Bányadomb lejtője.

Itt a Püspökfürdő, hátulról közelítettük meg. Cigányputrik, libalegelő, egy átjáró ház s a fenyves. A forrás most is buzog, kagylók görgenek szét, menjünk fel, kapaszkodjunk odáig, úgy, mint az a reáliskolai tanár, aki a dezevértanyát barlangnak nézte.

Fent szabad levegő, a nap mindig hevesebben kérdezi a földet, pillangók szállanak ránk és tapadnak hozzánk. Lent a fürdő hatalmas fák közé takarva, oldalt a város, felette a dombok, romantikus szagattal. Piros fedelű nyaralók nevetnek át hozzánk, alulról hallatszik a vasut zuga, mintha a modern költészet zakatolna be a természet nagy harmóniájába s kellemtelen füstjét a tiszta levegőbe lökné széjjel.

A hegy oldaláról cincogó hangok szűrődnek fel hozzánk. A nyugati költészet vérszegény hangja ez. Szájharmónika szegényes nótája hallatszik az utról s szomorú sirás.

Háború! Itt is kísért véres valódi pusztításod siratja az a falusi asszony, aki nyelvet öltögetve halad a város fele. Magának beszél, értelmetlen dolgokat, de ő érti. A nyelve ki-ki lökődik, hangja kretén, de százszor szájalomra érdemes, fiát emlegeti reszkető nyelve és keze és szeme. Mikor meghallotta, hogy fia elesett, benuulás érte.

Nincs menekvés a háboru elől. Kísérteoi fog, míg élünk. Álmunkban, ébren, ahol járunk-kelünk. Miserere Domine!

sz. d.

Jótevényos matiné a színházban. Az „Országos Színészegyesület” fel-szólítására Polgár Mariska a Szigligeti színház tagja folyó hó 16-án virágvasárnap délelőtt 11 órakor a színházban Rimler Károly polgármester ur védnöksége mellett nagyszabású jótevényos matiné rendez a háboruban rokkanttá lett színészek javára. Nagyvárad páratlan meleg szívi közönsége bizonyára nem fog elzárkózni az elől, hogy a sikert előmozdítsa. A háboru mindenkit érzékenyen érintett és a rokkanttá lettek közül épen a színészek azok, akiket a háboru megfosztott a kegyelmtől, a jövőjüktől. Segítsünk hát sikerre vinni Polgár Mariskának azt a tervét, hogy egy szufolt nézőtér tiszta jövedelmét az „Országos rokkant színész alap” javára fordíttassa. A műsort fővárosi neves vendégek és a művészeink közül egy pár fogja biztosítani. Részletes műsort a legközelebbi számunkban fogjuk közzé tenni.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR” helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitünő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 1 korona 50 fillér. Használati utasítással. Legkisebb szállítmányt 5 kilós csomagokban utánvét mellett szállít.

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselő Budapest, VII. Damjanich-u. 30.

Elfoglaltunk olasz állásokat.

Olasz hadszíntér. Budapest, április 8. (Hivatalos.) A doberdói fensíkon az ellenséget ma éjjel néhány előretolt támadó árkaiból elűztük. A Mrzli Vrhtól délre is elfoglaltak csapataink egy olasz hadállást és itt 43 olaszt fogtak el és 1 gépfegyvert zsákmányoltak.

A tiroli harcvezetésen az olasz tüzérség több szakaszon, különösen pedig a Rivától nyugatra levő hadállások ellen élénken tüzelt. Egy ellenséges osztagot, amely a Rochetta déli lejtőjén lévő egyik támadó árkunkban megvetette lábát, ellentámadásunk elűzte onnan. A Ranckkofel megtisztítása alkalmával beszállított foglyok száma 3 tisztre és 150 főnyi legénységre emelkedett. Az összes többi ott küzdő olasz a kézitusában elesett.

Tegnap hajnalban szárazföldi és tengeri repülőjárművekből álló rajok világosan felismerhető eredménnyel bombázták Casarsa és San Giorgio di Nogolo pályaudvarait. A hősiess repülők közül, akik bombavetés céljából mélyen leereszkedtek, 3 nem tért vissza.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 8. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. *Höfer.*

Véres szuronyharcok Malancourtnál.

Bern, április 8. A „Matin“ katonai kritikusa írja: Malancourt-t elfoglalták a németek. Vezérkarunk nem akart aránytalan áldozatot hozni a faluért, melyet három oldalról is támadtak. De addig védeni kívánta a falut, míg a mögötte álló hadállásokat megerősítették. Egy előrs-zászlóalj teljesítette azt a nehéz feladatot, hogy addig tartsa Malancourt-t, amíg az említett cél el nem érte. A rombadőlt házak közt kétségbeesett szuronyharcok folytak és a zászlóalj minden talpalatnyi földet vére árán engedett át a német gyalogságnak. Ez a kétségbeesett harc két nap és két éjjel tartott.

A pápa intelme Asquithoz.

A „Vossische Zeitung“-nak jelentik Amsterdamból:

Egy olasz államférfiával folytatott beszélgetés során elmondta Asquith, hogy a pápánál tett látogatása során az egy ázfő hosszabban foglalkozott a békével, amelyet óhajtván vár már csak azért is, nehogy kiveszzen az emberekből az egymás iránti szeretet hite.

— Valótlan, — mondta a pápa — **hogy még nem érkezett el az idő a békekötésre.**

Ő a maga részéről meg van győződve, hogy **az összes népek kívánják a békét.** A népek akaratát pedig nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert különben az egész emberiség elveszti a jövőbe vetett hitét.

Légberöpült egy angol katonai raktár.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az ideérkező Götteborg hajóskapitány elbeszélte, hogy a rueri angol katonai raktár légtérberöpült. Óriási mennyiségű hadianyag semmisült meg. A detonációk két napig tartottak. Az angol kormány titkolja a dolgot és megtiltották a lapoknak, hogy az esetről írjanak.

Készülnek a franciák Verdun elestére.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A verduni harcoknál jelenlevő semleges államok haditudósítói jelentik, hogy a németek folytonosan előre küzdik magukat. Minden előnyoru-

lások alkalmával az elfoglalt területen erősen kiépített állásokat készítenek.

A Humanite katonai munkatársa előkészíti az ország közvéleményét Verdun elestére, azt hangoztatja, hogy ez nem jelentené a háboruban a németek döntő jelentőségű sikerét, hanem csak helyi sikert.

Az antant újabb követelése Görögországtól.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Athénból jelentik: **A görög kormány megkapta az antant abbeli követelését, hogy engedjék meg a Görögországból Albániába és Bulgáriába vezető átkelési pontok megszállását.**

Szécsi Károly megszökött.

Szökés az emeleti ablakon.

Vasárnap óta mindig volt mit írni Szécsi Károlyról, a dr Dajka rendőrkapitány által eltogott betőről. Nem hiába fedezte fel Dajka kapitány éles szeme már az első pillanatban, hogy „hires“ emberrel áll szemközt, de csakugyan annak bizonyult. Először a hosszú bünlajstrom, melyet eddigi rövid pályafutása alatt vivott ki megának, mert aki fiatal kora dacára elmondhatja magáról, hogy már hétszer ült, az igazán nagy csirkefogó. Hirnevét csak tetézi azzal, hogy egy év óta mint katonaszökevény bujdosik városról városra.

De hát Szécsi Károlynak még ez sem volt elég, beakarta bizonyítani, hogy ő még különb ember is tud lenni, eltökélte hát magának, hogy nem eszik, nem iszik és nem beszél, úgy hogy már arról esett szó, hogy mesterséges uton fogják táplálni. Majd megjelen akkor az étvágya. De Szécsi másképp oldotta meg a kérdést, — megszökött a kórházból.

A 12. számú szobában feküdt mintegy 20 beteg társaságában. Sebe már teljesen begyógyult, úgy, hogy tegnap délelőtt átkísérték volna a kir. ügyészséghez. Állandó rendőri felügyelet alatt állott, s meg volt hagyva a többi betegeknek is, hogy állandóan tartsák szemmel. Tegnap éjzaka éjjel után 2 órakor a rendőr egy pár percere elhagyta a termet. Szécsi Károlynak merész terv fogalmazott meg agyában, leszedte sebének kötelékét, összekötötte s az ablakhoz menve, annak fájához odaerősítette. Mire a betegek észrevették, Szécsi már az ablak párkányára ugrott, s a következő pillanatban az emeleti ablakból a magakészítette kötéllel leereszkedett az utcára.

A segélykiáltásra a rendőr beszaladt a terembe, az ablakhoz ugrott, de akkor a betőrő már eltűnt a sötétben. A rendőr sipo-lására a közelből társai is eljöttek, de Szécsi Károlyt, akin csupán alsónadrág és ing volt, feltalálni sehol sem sikerült. Amint utólag megállapították, hogy a pólya, amelyen leereszkedett, elszakadt, úgy hogy meglehetősen magasról zuhanhatott a földre, aminek dacára mégis sikerült elmene-külnie.

A rendőrség a nap folyamán megtette a lépéseket a nagystilű szélhámos kézrekerítésére, a szökésről értesítették a környékbeli hatóságokat és csendőrségeket. A szélhámos arcképét a városban ki is függesztették, hátha sikerül valakinek annak a nyomán Szécsit felismerni. Tegnap még újabb adatokat szerzett be a rendőrség, amelyek még nagyobb fényt derítenek Szécsi züllöttségére. Valószínű, hogy rövidesen újból sikerül a megszökött betőrt elesipni, amikor természetesen még erősebb őrizet alá veszik.

Markovits és Weinberger cég tavaszi újdonságai

megékeztek

és pedig: felöltők, blousok, pongyolák, alsó szoknyák leibchenek, férfi és női fehérneműek, valamint vásznak, divatkelmék és selymek. Közismert női szabósága a legdivatosabb costumöket a legelőnyösebb árban készít.

Telefon 9-011

Lelki kultúra egyleti tevékenységünkben.

Ha valamikor, akkor most kell, hogy megértsük az élet nagy igazságait és megnyissuk előttük ne csak értelmünket, hanem szívünket és akaratunkat is. Nagy idők nagy tanulságait éljük most, de tanuljunk is belőlük, mert hangosan szólnak minden gondolkodó lélekhez.

Mondhatjuk, hogy a háboru szenvedései az igazi értékek választóvize.

Minden földi érték alapja inog, recsesz, ropog és évszázados áldozatos munka kulturnémi pillanatok slatt romba dől.

Csak egy érték áll változatlan és megdönthetetlenül a pusztulás forgatagában a — lelki érték.

Azok a lelki értékek, melyeket szintén áldozatos munka árán vittünk be a lelkünkbe a hit örökkévalóságából, amit magunkévá tettünk a gyakorlati keresztény élet által.

Ez állja ki egyedül a nagy anyagi és szellemi katasztrófákat, ez emel föl egyedül a szenvedés, csüggedés, az áldozatok napjaiban.

A lelki kultúra fejlődése a lelki értékek nagyobbodását jelenti.

A lelki értékeinken rajta van a szenvedések, a nagy idők kemény tűzpróbája.

Az élet nagy krízisein sem szellemi, sem pusztán a technikai kultúra nem segít át, hanem egyedül csak a lelki kultúra. A lelki kultúra nagyrabecsülését be kell vinni egyéni, családi, társadalmi és állami életünk minden frázisába, mert a nagy idők nagy tanulságaiból megtanulhatjuk, hogy az anyagi kulturkincseket nem tudjuk megőrizni lelki kulturkincsek bírása és nagyrabecsülése nélkül.

Nincs a világon talán egy szó, amelylyel annyira visszaélnének, mint a kultúra, a műveltség szóval.

De hát mi a kultúra, a műveltség? Talán a műveltség az a máz, amely oszillogóvá, tetszetősé teszi az embert, akár a cserépfazekat, a zöld vagy más színű máz?

Hát bizony a külső máz még nem műveltség, a sima szavu, modoru ember nem mindig művelt ember.

Sok embert a hideg majd kirázza, ha itt-ott a „nem illik“ tiz parancsolata ellen vét, de az Ur Isten tiz parancsolatát számba sem veszi. Hát ez volna az igazi műveltség?

Talán a sok tudásban áll az igazi műveltség? Ez a hite sok ezernek. Azt tartják a legműveltebbnek, aki legtöbbet tud. A tudós ember művelt ember.

1894. február 12 én Henry Emil, egy generálisnak fia, a párisi Tennimus-kávő házában egy robbanó bombát gyujtott meg. Harminc ember lett nyomorékká a gaztett következtében. És ez az ifju megírta az emlékiratát a börtönben, melyben a többek között ezeket írja:

„Nem ismerem el semmiféle bírót magam felett, én magamnak vagyok a bírāja. Értém, hogy az Istenben való hitet már az iskolában kiölték belőlem nem szükséges az ma már. Mindenki saját tetteinek az ura, akár tetszik az Istennek, akár nem.“

Ime a tanulság, tudás még magában véve nem egész műveltség.

Az igazi kultúra, műveltség, hogy az

eszét is kiműveljük, tanulunk, hogy tudjunk, de az akaratot is jora neveljük. Az igazi műveltség a szenvedélyek, indulatok megfékezésében áll.

De ez csak úgy lehetséges, ha a mi akaratunk er-jét a vallásos meggyőződésben bírja.

De Maistre kiváló író mondja: „A vallás a tudomány anyja“. Mikor a vallásos élet, a lelki kultúra a legmagasabb fokon állott, akkor virágzott a legszebben a tudomány és művészet, bizonyítja a történelem.

A protestáns Claudius azt mondja: „A tudomány óriásai az oltár és szónok előtt állanak és alázattal néznek a keresztre, azok akik az orrukát magasan hordva, mindent fitymálva tekintenek, az oltárra és szószeke, ezek az üres fejűekhez tartoznak.“

Igaz marad tehát, hogy az igazi kultúra az akarat nevelése és a szív nemesítése.

E nagy munka megkönnyítését akarjuk előmozdítani az „Apologiai kurzus“ szervezésével, hittani előadások tartásával, ahol beakarjuk igazolni, hogy mily átalakító erővel és mennyi kimeríthetetlen lelki kulturkincsel rendelkezik vallásunk.

P. Weisz a „Kereszténység Apológiája“, című művében írja: „A katekizmus bölcsesége a világ egyedüli megmentője. Ha ez nem menti meg a világot, a világ saját bölcseségében tönkre megy.“

A hírneves miniszter és a német katolikusoknak annyi éven keresztül vezető apostola, dr Windhorst mondja 1879 ben az Achenben tartott katolikus nagygyűlésen e jelentős szavakat: „Ha egy anya lefénycépeztetné magát, legszívesebben úgy lát-nám, mint a gyermekét a katekizmusból oktatja.“ Diderot bölcsészt egy jó barátja akkor lepte meg, mikor leányát a katekizmusból kikérdezte. A hitetlen Diderot nem jött zavarba. „Sohase csodálkozzék, így szolt, hogy leányom a katekizmusra tanitom. Ez a legalkalmasabb könyv, hogy leánykám azzá neveljem, amivé akarom: lelkiismeretes nővé és jó anyává.“

Azért egy kéréssel fordulok a kath. uri női világhoz, kiknek lelkében felébredt a vágy a lelkük művelésére, lelkikincsek gyűjtésére, akár működnek egyletben, akár nem, mert hiszen a család is kis egylet és minden anyának a család legfőbb nevelőjének, papjának kell lenni és a lelki kulturkincseket a lelkében jól elhelyezni, ott megszilárdítani elsőrangú feladat.

Minden női léleknek kiapadhatatlan gazdag forrást kell nyitni lelkében, hogy így csakugyan követhessék a jelszót: adni és mindig adni lelkünk mélyéből.

Azt hiszem, hogy igen sok megértő női lélekre találok, akiknek igényeit nem elégti ki a testi, kényelmi, fényűzési görög-tüzes anyagi kultúra, hanem sokan vannak, akik éheznek és szomjuhoznak a lelki kultúra után.

Ezek a nagy, magasztos igényű hölgyek jelentkezzenek kibocsájtott taggyűjtő-veken, sekrestyében, levélutján, hajlandók volnának e két hetenkint e nagy lelkikultur kincsekben való gazdagodásért egy órát a délutáni órákból áldozni, hogy azoknak meghívót küldhessünk.

Minél jobban tanulmányozzuk szent hitünket, mi is arra a meggyőződésre jutunk, amire Troplong a francia szenátus elnöke és Franciaország leghíresebb ügyvédje, ki halálos ágyán így nyilatkozik:

„Sokat látva, olvasva, munkás fáradságos élet után be kell ismerni a halálos agyon, hogy csak a katekizmus az élet bölcsesége és az örök élet kalauza.“

Gálfy Sándor.

A társadalom a hadiárva-k védelmében.

A vármegyei pártfogók kinevezése.

Biharvármegyében a hadiárva-k érdekében a lehető legnagyobb apparátussal indult meg az árvaszék munkája. Verner Kálmán árvaszéki elnök már az egész vármegye területéről összeíratta az árva-k mellé kinevezendő pártfogók neveit. Az összeírásokból megállapíthatjuk, hogy minden járásból régen szép számmal jelentkeztek a pártfogók. Az elődigi akcióiból azt is megállapíthatjuk, hogy Biharvármegye területén valóban a nemzet becsületkérdésének kezdik tekinteni a hadiárva-k ügyét.

Az árvaszéken most folynak a pártfogók kinevezései. Száz számra viszi ki a posta a hadiárva-k pártfogóinak beiktatásáról szóló hivatalos okmányokat.

A hivatalos beiktatási okmány szövege a következő:

Biharvármegye árvaszékének elnökétől.

150—1916. szám.

A nemzeti létért folyó gigászi küzdelemben hősi halált halt honfitársak gyám nélkül maradt családja a családfe elvesztésén siránkozó özvegyek s a szülői szeretet melegét nélkülözni kénytelen hadiárva-k ügyeinek előmozdítása, — mint azt a belügyminiszter ur is kinyilvánította, — a nemzeti becsület kérdése!

Ez követeli meg azt, hogy a hadiárva-k ügyeit intéző gyámhatóság szerveinek támogatásáról gondoskodás történjék, hogy a társadalom védőként álljon a hadiárva-k oldala mellé és vezesse őket a boldogulásra; mert a hadiárva-k feletti állandó és egyéni őrködés csak akkor valósulhat meg: a személyi és vagyonvi viszonyok feletti kellő felügyelet csak akkor lehet eredményes, ha a hatóság a védelem révén mindegyik hadiárva-vel egyénileg foglalkozhatik.

Ezért van szükség a gyámi jog, kötelesség és felelőség különbeni fenttartásával árvaszéki pártfogókra, ezért van szükség mélyen tisztelt Cim hazafias támogatására!

A hozzám beküldött összeírásból megtudván azt, hogy a pártfogói tisztet elvállalni hajlandó, midőn azon kérelemmel járulok elő, hogy méltóztassék helyeslőleg tudomásul venni, hogy a pártfogók nyilvántartásába becses személye beleegyezett és midőn % alatt a pártfogói teendőkről a tájékoztatót megküldöm tisztelettel értesitem, hogy az egyes hadiárva-k mellé való kirendeléséről a vezetésem alatti árvaszék utján fog értesítettetni.

A nemzetfentartó munkában való részvétel, ugy annak tudata, hogy az érettünk vérüket áldozók gyermekeivel szemben a szülő elvesztését akarjuk pótolni, a nevelés

Hozassuk haza elesett hőseinket!

Kedvezményes fuvardij mellett eszközli, a szükséges engedélyeket és okmányokat jutányosan megszerzi.

Hazai föld

harcúterén elesett hősek exhumálási és hazaszállítási vállalat Budapest VIII. Rákóczi ut 23. I. emelet 16. Előnyös költségvetés díjmentesen

Bővebb felvilágosítást ad Csillag gyógyszer-tár Nagyvárad, Zöldfa-utca. Telefon 552.

helyes irányításában a lelkiismeret megnyugtató szava s a magyarok Istenének kiapadhatatlan, áldást hozó kegye lesz a nagy jutalom hazafias cselekedetéért!

Nagyvárad, 1916. március 20-án.

Teljes tisztelettel
Nizsalovszky,
várm. árvászéki elnök.

A hivatalos értesítés mellé minden pártfogónak csatolva van egy-egy tájékoztató, mely a pártfogók feladatát tartalmazza. E tájékoztató valóban a lehető legmesszebbmenő határok közt igyekezik a pártfogókat pótolgatni az elvesztett apát.

Hogy valóban sikerülni is fog, azt maguk a kinevezett pártfogók garantálják. A pártfogók illusztris névsorában benne van az összes vármegyei intelligencia, papok, birtokosok, tanítók stb. Ez a díszes gárda mindenesetre oda fog törekedni, hogy a világháború legnagyobb vesztesei veszteségüket valamennyire, amennyire csak embertől telik, ne érezzék oly fájdalmasan.

A csigérgyarmati gyilkosság.

Szóllóssy Gyula elnöklete alatt tegnap az orvosszakértőket hallgatta ki a bíróság ebben a nagyszabású bűnperben.

Dr Csillag Ignác járási tisztviselő orvosi mellén a Veres Kereszt díszjelvényével jelent meg. Az elnök felolvassa személyi adatait, többek között, hogy izraelita vallású.

A szakértő közbeszól:

— Kérem, református vagyok.

Előadta aztán, hogy 5 ejtette meg a hullaszemlét Serán Pál hullája felett 6 év előtt. Kitűnő memóriával sorolta fel aztán az összes adatokat, amiket tapasztalt. Valószínűsége a vádlottakra rendkívül kedvező volt. Kizártnak tartja, hogy valaki küzdelmet ne fejtessen ki, ha hurkot vetnek a nyakára. Már pedig a hallotton semmi külérőszak nem látszott. Előadta, hogy egész más barázda van a kötél bevágódása folytán, ha önkasztás forog fenn, s más ha erőszakos akasztás forog fenn. Itt a barázda jellegzetes volt, hogy Serán Pál magát akasztotta fel.

A védő kérdésére elmondja, hogy 3 méteres kötélre lett volna szükség, hogy Serán Pált az ágyról a gerendára felhuzzák. Az a kötél pedig, mely Serán Pál nyakán volt, csak egy méteres volt.

Dr Verner Miklós orvosszakértőt hallgatták ki azután, aki az exhumálás után felboncolta a hullát. Ronesolva találta a géget, de a ronesolás nem volt oly nagymértetű, mint kellett volna akkor, ha ilyen nagy erőszakkal, 3 méterről húzták volna fel a nyakánál fogva.

Hamzsuca Demeter bíró elmondotta, hogy mikor Dimb Zsófia feljelentette az apját odahívták a község házára Dimb Györgyöt is, aki végighallgatta a feljelentést, így tudta meg a vádat.

A bíró sajnálkozva emlegette, hogy

Dimb György ilyen nagy bajba került, mert senkisémet tartotta képesnek ilyen bűnre.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

A Polgári iskolák Beleznay-ünnepélye.

Ma tartják a községi polgári iskolák ünnepélyüket Beleznay Antal dalköltő síremléke javára. Az ünnepély a Katolikus Kőr Szent László termében lesz délután 5 órakor.

Az ünnepély műsora rendkívül változatos, gyönyörű csoportokban lépnek fel az olasz polgári leányiskola növendékei. Az egyik lesz a „Nyolc kis madár” című látványosság, a másik a „Jancsi és Juliska” című daljáték, melyet Patzkó Aladárné zenetanárnő rendez. A daljátékot zongorán Patzkó Sárika kíséri.

Nagyon érdekes szám lesz a „Hősök álma” című zenemű, Beleznaytól, melyet Szabó Ilona énekel Szabó Margit zongorakísélete mellett.

A műsor a következő:

1. Beleznay... Irta: Dutka Akos. Szavalja: Szabó Ilona újvárosi polg. isk. IV. o. t.

2. a) Kossuth Lajos magyar népe, b) Önkényesen álltam a zászló alá, Beleznaytól. Resch Mihály zenetanár vezetésével előadja a fiúiskola énekkara.

3. „Nyolc kis madár” Emőd Tamástól. A szövetségesek himnuszai. Előadják az Olkezi polg. leányiskola növendékei: Székely Lili (mesélő), Rosenberg Margit (magyar), Bernáth Anna (német), Keztyüs Viola (török), Olti Erzsike (bolgár). Zongorán kíséri: Marton Lili.

4. a) Lehel kürtje, b) Buza, buza... c) Trombita szól, Beleznaytól. Resch Mihály zenetanár vezetésével előadja a fiúiskola énekkara.

5. „Jancsi és Juliska”. Daljáték Sztojanovitsától, előadja az olasz polgári leányiskola növendékei. A darabot rendezi Patzkó Aladárné. — Személyek: Mesélő: Csanádi Valéria. — Juliska: Halász Kata. — Jancsi: Edelmann Hedvig. — Boszorkány: Wittenberger Erzsébet. — Lidérc királynő: Czeglédi Irén. — Bolygó lidércek: Osváth Mária és Dutka Mária. Lidércek kara, anyagolag kara. A daljátékot zongorán kíséri Patzkó Sarolta.

6. Hősök álma. Beleznaytól. Énekel Szabó Ilona újvárosi polgári iskola IV. o. tanuló. Zongorán kíséri Szabó Margit IV. polg. isk. tanuló.

7. Élőképek. Bemutatják az újvárosi leányiskola növendékei, a) Ithon és a táborban. b) A költő ünneplése.

Belépti díj: A földszint három első sora 2 korona, a többi földszinti ülőhely 1 korona. Állóhely 70 fillér. Karzati szőlője 1 korona. Ülőhely 50 fillér. Állóhely 20 fillér.

Jegyek előre válthatók bármely polgári iskolában és az ünnepély délutánján 4 órától a pénztárnál.

Felülfizetéseket a jótékony célra köszönettel fogadjunk s hírlapilag nyugtázzunk.

Tegnap délután főpróbát tartottak az

ünnepélyből a helybeli iskolák tanulói jelenlétében. A főpróba minden tekintetben kitűnően sikerült.

Bonyodalmak Rozs Sándor fizetése körül.

Mi történt Rozsszal?

Szokatlan panaszos hangú kérelem érkezett be tegnap Tenkéről Rozs Sándornétól. Pár nappal ezelőtt megírták a lapok, hogy a haretérről nyert értesülés szerint Rozs Sándor utbiztos meghalt. Hivatalosan egyáltalán nem érkezett semmiféle megerősítés úgy hogy Rozsné ma sem hiszi, hogy a férje hősi halált halt volna. A legnagyobb bizonytalanságban lévő nő április elsején szokás szerint beküldte a férje fizetéséről szóló nyugtáját a számvétséghez. Néhány nap múlva azonban azt az értesítést kapta, hogy nem kaphatja meg a férje fizetését, mert az hősi halált halt.

Erre Rozsné kérvényt adott be az alispánhoz, hogy ha már fizetést nem kaphat, akkor legalább nyugdíjat adjanak a gyermekei nevelésére és saját maga eltartására. A kérvény valóban megdöbbentő dolgokat hozott felszínre. Az alispán a fennálló szabályrendeletekre hivatkozva végzetileg tudatta Rozs Sándornéval, hogy férje után semmi néven nevezendő nyugdíj nem jár, mert a vicinális utak biztosai nem tartoznak a vármegyei nyugdíjalap kötelekébe.

A szerencsétlen asszony, akinek férje, a kenyérszövő családapa elvesztése után minden reménye az a pár korona nyugdíj lett volna, most a rideg valóság feltárása után valósággal kétségbeesett. Tegnap aztán minden keserűségét papírra vetve fordult ismét az alispánhoz. Panaszában azt írja, nem meri elhinni, hogy az utbiztosok, akik rendes tisztviselők a vármegyének, egy fillér nyugdíj, vagy végkielégítés nélkül maradhatnak.

E feltevését arra alapítja, hogy még a nagyobb magánvállalatok sem feledkeznek meg annyira alkalmazottaikról, hogy éppen hősi haláluk után egy fillér nélkül hagyják az elhalt hozzátartozóit.

E kifogások előadása után aztán rátér Rozsné a tulajdonképpeni fődologra, a férje halálának hitelességére. Rozs Sándorné kijelenti, hogy ő egyáltalán nem hisz abban, hogy férje meghalt volna, sőt meg van győződve róla, hogy nem halt meg és valahol életben van. E tudatát sok indokkal tudja igazolni. Elsősorban felemlíti, hogy igaz ugyan, hogy egy katona, Turbuc Marton azt írta haza, hogy meghalt és ő temette el, viszont azonban egy zászlós, aki férjével volt együtt, azt az értesítést küldte, hogy Rozs Sándor nem esett el. A zászlós értesítése szerint Rozs a galíciai harcokban orosz fogságba esett.

Rozs Sándorné már a Vörös Kereszt utján mindenfelé tudakozódott, hogy mi van a férjével, azonban sehol sem tudtak felvilágosítást adni. Nyilvánvaló tehát, hogy Rozs Sándor halálát még nem erősítették

Szövet hét!

E héten 5000 méter gyönyörű divat szövet és mosó kelme, 450 drb. selyem, batiszt és Etamin **Blous**, 300 drb. legujabb **kötött selyem kabát** igen olcsón kerül eladásra

Czillér Imre

nagyáruházában

Szent László-tér

meg hivatalosan és nincs kizárva, hogy talán súlyos sebesülten fekszik valamely oroszországi fogolytábor kórházában.

Ilyen körülmények között, mikor hiteles adatai a számvétségnek nincsenek, már csak humanizmusból sines joga valakinek a fizetését beszűntetni. A vármegyének pedig, ahol oly lelkesedéssel siettek az alkalmazottak a haza védelmére, nem szabad saját reputációja érdekében sem így eljárni. Ha a vármegye biztosan tudja, hogy Rozs elesett és talán a rideg paragrafusok a vármegyének adnak is igazat: még akkor sem szabad egy, a hazájáért életét áldozó hős családjának jutalmul és elismeréséül a koldustarisznyát adni. A világháború rendkívüli viszonyokat teremtett. Ne ismerjük hát azt a rideg paragrafust sem, amellyel ne lehetne kivételt tenni. Vagy ha csakugyan nem lehet kivételt tenni, akkor a vármegye gondoskodjék valamilyen alapról, amelyből az ilyen kifelejtett alkalmazott családjának némi megélhetést is biztosíthat.

A helybeli telefonbeszélgetések.

Csak előfizetők beszélhetnek.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Önagyméltósága megengedte, hogy az alább felsorolt távbeszélő központok, valamint a hozzájuk csatlakozó környékbeli, illetve törvényhatósági távbeszélő hálózatok előfizetői egymás között mindenfajta — tehát interurbán távbeszélgetéseket is — válthassanak, ha a beszélgetések a felsorolt helyek közt rendelkezésre álló távbeszélő áramkörök útján lehetségesek.

A kérdésbe jövő távbeszélő központok a következők: Budapest, Székesfehérvár, Veszprém, Balatonfüred fürdő, Tapolca, Nagykanizsa, Siófok, Balatonboglár, Keszthely, Szombathely, Balatonföldvár, Kaposvár, Várpalota, Győr, Pápa, Celldömök, Szentgál, Veszprém, Csorna, Sopron, Zalaegerszeg, Sümeg, Losonc, Rimaszombat, Putnok, Miskolc, Balassagyarmat, Ipolság, Szeged, Makó, Püspökladány, Mezőhegyes, Kiskunfélföld, Csógrád, Szentas, Trecsén, Bán, Nagytapolcán, Pozsony, Nagyszombat, Érsekújvár, Vác, Rétság, Érsekvadkert, Nyitra, Léva, Igló, Lőcse, Poprád, Dobsina, Szentiványi-csorbátó, Tátralomnic, Kassa, Sátoraljaújhegy, Szatmárnémeti, Nagybánya, Nagysomkut, Kiskőrös, Kalocsa, Eperjes, Bártfa, Bártfafürdő, Debreczen, Nyíregyháza, Hatvan, Gyöngyös, Kál, Eger, Békéscsaba Gyula, Kecskemét, Nagyvárad, Beregszász, Munkács, Hegyeshalom, Magyaróvár, Moson, Márkusfalva, Besztercebánya, Rózsahegy, Nagykaroly, Salgótarján, Fülek, Váradin, Csáktornya, Kiszombor, Cegléd, Szolnok, Abony, Nagykőrös, Kisvárd, Dunaföldvár, Paks, Szekszárd, Bonyhád, Pécs, Szabadka.

Megjegyzem, hogy ezen engedély kizárólag csak a távbeszélő előfizetői állomásokra vonatkozik; a postahivataloknál berendezett nyilvános állomásokról, valamint a nyilvános jellegű helyiségekben (kávéházak, vendéglők stb.) berendezett távbeszélő állomásokról ezután is kizárólag csak helyi és a vármegye területén túl nem menő beszélgetések folytathatók.

Nagyvárad, 1916. április hó 7.

Gröber,
m. kir. posta- és távírda
igazgató.

A „Bunyitay-liget“ porfellegben.

Vettük a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem sziveskedjék az alábbi soraimat becses lapjában közzétenni s Nagyvárad város tanácsának az alanti esetre figyelmét felhívni.

Azok, akik a szabad idejüket a természetben való gyönyörködéssel, valamint egészségi szempontból a szabad levegőn töltik, ha a Bunyitay liget felé sétálnak a Bihar megyei gazdasági épület előtt elvezető uton, amely csupán a nyári fűrdőidényre lett a közforgalomnak átengedve, mindjárt ezen kis mellék ut elején egy nagy figyelemzést táblára lesznek figyelmesek, amelyen a következő felírás áll:

Ezen az uton kizárólag csak könnyű járatu kocsik, csupán a fűrdőig közlekedhetnek.

A Rendőrség.

Hogy ezen az uton való közlekedés csupán a fűrdőidényben lehet, és a könnyű kocsiknak a fűrdőig való eljutásán kívül más kocsiknak közlekedni nem szabad, a hirdető táblán kívül, még a boldog, csendes időben az uton keresztül egy sorompó is figyelmeztette az arra kocsikázó és fuvarozó közönséget, hogy ezen az uton szekérrel vagy kocsival járni tilos.

Azonban — sajnos — elmúlt a boldog idő, bekövetkezett a szörnyű s végét még csak be sem látható irtózatos világháború s ezután aztán — azt hiszem, a nagy fahiány miatt — eltűnt az utat mindkét végéről a jelző sorompó is s így mivel most, hogy már háború van, szabad minden, egész világ kocsikázni, akiknek még ma is jó meg dolguk, ezen az uton, verik a port egész nap a trágyás szekerek, hajtják a marhákat a hegyről be és hegyre ki s így azután a mostani verőfényes gyönyörű időben a Bunyitay ligetet egész nap *szaharai sivatagszerű porfelleg borítja*, úgy, hogy azt fellelni is attól alig lehet, — de jobb is tán fel nem keresni, mert a levegője olyan, akárcsak az ember bülné egy füstös levegőjű csárdába vagy talán még annál is rosszabb.

Pedig ha ezt az utat elzárnák, mint ahogy régen volt, éppugy a közlekedés fenn nem akadna, mint azelőtt, mert hisz a hegyre egy rendes másik ut vezet a Pál-utca felé.

Elvégre, ha háború is van, a jövő generációnak és a gyengélkedőknek, akik közt tüdőcsúszhurutos hőseink is vannak s ezekkel együtt naponként ott százával tanyázóknak ép oly fontos, hogy tiszta levegőn legyenek, mint hábnru előtt, — vagy talán még fontosabb, ne pedig a bacilusokkal megtelt port szivják magukba egész nap mások kénye kedvéért, vagy esetleg hanyagságukért, elvégre, csupán két sorompót helyettesítő rudról volna szó, amelynek beszerzése hiszem, hogy Nagyvárad városát még tönkre nem tenné.

Maradtam kiváló tisztelettel:
Egy igazságügyi hivatalnok.

A Tiszántúlhoz juttatott ezen felszólalást közöljük s illetékeseknek figyelmébe ajánljuk.

Más oldalról vesszük az értesítést, hogy a ligetben elszaporodtak a dologkerülő emberek és különösen a csavargó nők. Erkölesileg ez már veszedelmes tünet, különösen azóta, hogy a ligeten levő csónakázó hely gondnoka, Fodor István elment, a szigeten esirkefogók megtelepednek.

Apró kis polgárista tanulók cigarettázva jelennék meg a csónakokban, s ha figyeimeztetik őket, pimaszul felelnek:

— Nekem megengedte az anyám a cigarettázást.

Ezek azok a suhancok, akik csónakborításokat rendeznek. Nemrég négy tanulót borítottak be a liget uyákkás vizü tavába, a minap egy tanuló fűrdetett meg egy másik szándékosan.

Ezek az állapotok rendőri ellenőrzésre szorulnak s a NSE t. felhívjuk, hogy a ligeten levő csónakázó helyről a züllésnek kitett suhancokat távolíttassa el, mert engedélye nem tartható fenn, ha a mai állapotok fennmaradnak.

Kóbor kutyák kiirtása.

Három ember esett veszettségbe a kutya-veszedelem kitörése óta. Az első, egy 6 éves gyermek, későn került a Pasteurbe, s mikor hazajött, a gyermekkorházba került, ahol kitört rajta a veszettség. A másik egy fiú volt, aki nem is tudta, hogy veszett kutya marta meg. Mikor a sebe égett, bement a zsidókorházba, de már nem segíthettek rajta. Megveszett. A harmadik egy asszony, a rendőrségen a rendőrök szemláltára tört ki rajta a veszettség.

Azóta erélyesen folyik a kutyák kiirtása. Zilahy Antal rendőrfelügyelő erélyes utasítása alapján rendszeresen megy az irtás s így a város megszabadítása a veszedelemtől. Három hónappal előbb kezdtek meg s házról házra jártak. Most az utcai kóbor kerül a sor.

Elejete naponta 30—26 kutyát irtottak ki, ma 5—6—8 kutya kerül a szakember kezeibe. Eddig kiirtottak 800 kutyát, s a munka, a melyért dícséret illeti a rendőrséget, nem szünetel.

Sok helyen ellenszegülnek a rendőri intézkedésnek, egy helyen vasvillát ragadtott a velencei gazda s így kiabált:

— Nekem nem parancsol senki!

Elvitték a kutyáját s őt magát bűnvádi eljárás alá fogták.

A vidékről érkezett kutyákat a vámonál lövik le. A sintért hivatása közben gyakran éri inzultus.

Egy 70 es kapitány akkor fogta meg a sintért, mikor kóborló kutyáját el akarta vinni. A sintért felpofozta, a rendőrt, aki segítségére jött, összeszidta. A rendőrség átírt az állomásparancsnoksághoz, hogy védelmet kér a hatósági közeg számára s nem ellenséges cselekedetet.

Megbízható embereknél még hagynak egy pár kutyát, de a többi kiirtják.

Kóbor kutyák találhatók a Tisza Kálmántéren este, a Tisza-ház előtt, a ligeten a szigeten, a Vízvezeték-utca 9. sz. alatt van egy harapós eb, a Csengeri-utcán szabadon járnak a hatalmas kutyák. Ezek most kerülnek sorra.

* Gyurjad Gyurka. Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi-ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészitőnél. Hangszerek, hegedűk, gramfonok, hurkülönlegességek. Gramfonok, hangszerek olcsó szakszerű javítása.

Az iparoktatás zavarai.

A legutolsó korosztályok behívása következtében három tanfolyam szűnt meg Nagyváradon. mondhatjuk, az iparoktatás kárára. A jövő nemzedék sorsa a legfontosabb, mert a háboru utáni gazdasági helyzet képzett embereket kíván.

Az első bevonult a női szabóipari tanfolyara vezetője, Szóbel Adolf, aki Aradra vonult be. Szűcs Izsó igazgató közbelépésére Szóbelt a tanfolyam befejezéséig szabásáigolták.

Szabó Károly asztalosipari előadó felmentési ügye a miniszteriumban van.

Lebovits Rudolf férfiszabó szakelőadót, mint hadseregszállítót felmentette a hadügyi kormány.

Ujlaki István két tanfolyamot vezet: egyet a fa és fémipari iskolában a továbbképző szabászat tanfolyamot, a második az iparostanulóknál.

Mindkettő fontos iparoktatásunkra. Ezért Szontagh Gusztáv igazgató a kiegészítő parancsnokságnál kérte Ujlaki szabadságolását, ehhez csatlakozott Lukács Ödön főjegyző is.

Ezenkívül az iparoktatási bizottság sürgős felterjesztésben kérte a honvédelmi minisztert, hogy Ujlaki István szaktanárt mentse fel a hadiszolgálat alól, mert az iparoktatásnak mérhetetlen kára lenne abból, ha most a tanulók lelkiismeretét oktató nélkül maradnának.

Hlatky Endre főispán ez slapon közbelépett, hogy a zavaroktól iparoktatásunkat megmentse a beállott bajoktól.

A Vörös-Kereszt tegnapi hangversenye.

Pazar bőkezűséggel hálálta meg a Vörös Kereszt a tegnapi hangversenyt a megjelent nagy előkelő közönségnek az ingyen tej javára juttatott adományokat. Annyi művészetet nyújtott ami a legnagyobb mértékben kielégíthette a mi elkényeztetett közönségünket is.

Gyönyörűek voltak Gömöri-Havas Gáborné énekszámai. Tökéletes művészettel énekelt a közönség frenetikus tapsai mellett.

Braun Elza szavaló művésznő három költeményt szavalt el rendkívül bájosan. Minden költemény egy új alakban mutatatta be a művésznőt. A komor hazafias bánat, utólrhetetlen kedvesség s a pajzán vidámság szólalt meg egymásután jól megválasztott költeményeiben.

Weil Magda hegedűművésznő játéka méltón sorakozott a művészi számokhoz. Csak a legnagyobb művészek kezében szól meg ilyen hangokon a hegedű. A közönség nem tudott betelni élvezetével s egymás után többször hívta vissza a művésznőt, aki szívesen engedett közönsége taps viharának.

Rimanóczy Rózsika, Vásárhelyi Pálma, Patzko Sarolta és Rónai Erzsike egy tavaszi dalt adtak elő nagy hatással s megtöltötték a termet a tavasz leheletével.

A végső kép tavaszi hangulat volt. Nagyvárad bájos leányai léptek az emelvényre egy egész viragerdővel, melyet végül kiosztottak közönségnek. Szerepeltek az előképben: Forgács Hajoalka, Hovánvi Erzsike és Irénke, Móricz Anti, Balogh Emma, Papp Klári, Krausz Imre, Zathureczky Zizi, Bige Berta, Csipkés Böske, Halász Kata, Réz Rózi és Gizike, Voronyák Olga, Wittenberger nővérek, Jakobi Luiza, Pajor Mici, Rohbart Böske.

..HIREK..

Hangverseny a katonák husvéti szeretetajándékaira.

A nagyvárad zeneiskola Fischerné Szalay Stefánia vezetése alatt nagyszabású hangversenyre készül. Egy hét múlva, szombaton, április 15 én a Vigadóban, a 4. honvédgyalogezred husvéti szeretetajándékaira tartják meg a hangversenyt. Tekintettel a szép célra, azt hisszük Nagyvárad város közönsége teljesen megtölti a Vigadót s ez által hozzájárul ahhoz, hogy a harc tereken küzdő fiainkat a feltámadás ünnepein megörvendeztessék.

A műsor a következő:

1. Nyitány: előadja a 4. honvédgyalogezred zenekara Scharf karmesterrel.

2. Bach: h. moll sinthe Weisz R. Magda, Grieg: Peer gent sinthe. Weisz R. Magda, Ternyei Edith, 8 kézre 2 zongorára Krauss Irén, Petry Edith

3. Mozart c moll koncert tétel zenekari kísérettel játsza Kardos Magda.

4. Fitzenhagen: Dämon fantasia cello: Rezik Károly gordonkaművész, zongorán kíséri: Waldmann Rózsa áll. kép. okl. zenetanár.

5. Chaminade: Zingara Havas Rózi. Moszkovszki: Momento gioioso Grósz Ilonka, Weber: versenymű C dur, Szokoly Erzs. II. zongorán kíséri Somló Aranka.

10 perc szünet.

6. Intermezzo, előadja a Honvédzenekar Scharf karmesterrel.

7. Beethoven: B dur koncert I. tétel Steiner Erzsike II. zongorán kíséri Waldmann Rózsa tanárnő.

8. a) Schumann: Träumerei, b) Tenaglia: Aria (1600), c) Herbert: Szerenád, d) Popper: Polonaised concert cello: Rezik Károly gordonkaművész. Zongorán kíséri Waldmann Rózsa okl. tanárnő.

9. Vörösmarty: Liszt Ferenchez. Szavalja Bihari Ákos színművész.

10. Liszt: a) Liebestraune, Waldmann Erzsike, b) Fantasie (Ruinen von Athen.) 2 zongorára írta a szerző, játszáka Barabás Erzsike és tanára Fischerné Szalay Stefánia.

Jegyek: 3, 2, 1 koronáért, állóhely 40 fillérért váltható Huzellánál és Berger Milkánál, ugyiszintén a zeneiskolánál. (Páholy már nincs.) Felülfizetéseket hálás köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázunk.

* Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök kitüntetése. A hivatalos lap közli, hogy Ferenc Szalvátor főherceg, a Vörös Kereszt egyleteinek védnökhelyettese gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspököt a Vörös Kereszt hadiékítményes tiszti diszjelvényével tüntette ki.

* Gummi helyett vászoncső. A locsolásra használt gummicöveket a hatóság összeírta s azok minden pillanatban elszállíthatók. A katonaság nemsokára igénybe is veszi a felhatalmazást s összeszedik a gummicöveket. Locsolni azonban szükséges az udvarokat és kerteket, ahol lehet. Erre tekintettel a vászontömlőt vezetik be mindenütt a locsolásnál. Csak az a baj, hogy kissé drága a vászoncső. Egy méter 2-50-4 korona s a sárgarézlocsoló rajta külön 3-5 korona. Így egy kis kert locsolásához a vászoncső 15 koronába kerül, ami azt jelenti, hogy elállunk a locsolástól, mert bár egészségügyileg hasznos, de mégis fenyűzés.

* Egyszerre lesz a husvét a görögökkel. A Julián naptár szerint ünneplő orthodox görög keleti vallást követő államokban már régen tervezik a naptár egyesítést, amely eltüntetné azt a 13 napot, ami a Gargely naptár és a Julián-naptár szerinti időszámítás között fennáll, de azt hisszük, hogy a világháboru ezt a mozgalmat most jóidőre elodázta. Egyes változó ünnepek azonban, bizonyos években a két naptár szerint is egyidőre esnek. Így a folyó évben a Husvétot együtt ünnepeljük a görög szertartású katolikusokkal és a görög keletiekkel, amennyiben a görög szertartású és görög keleti híveknek is április 23. és 24. én lesz a feltámadás ünnepe. Ebből következik, hogy a nagy hetet, valamint Virág vasárnapot szintén egy időben üljük meg.

* Adomány a harctérről a Beleznay síremlékre. A következő sorokat vettük:

Az olasz harctéren olvastam a Tiszántúlt: Beleznay meghalt!... Szülővárosom általánosan becsült, tisztelt és szeretett embere... Emlékszem: a június 28. iki nap a püspöki tea plom előtt mondta: „meggyilkolták a trónököspart...” s komoly, szép szemei oly bánatos szomorúsággal néztek át a püspöki kerten... valahová, messze... Itt Volhyniában olvasom: a Beleznay ünnepélyen elhatározták egy szobor építését. Emléket az ő sírva vigadó magyar lelkének, azoknak a nőtáknak, melyeket sírva sírat a cigány szárazfaja... S amelyek hazavágyó lelkünk úgy meg tud érteni... E levéllel egyidejűleg érkezni fog 20 korona, járuljak én is hozzá a csakélységgel emlékének megörökítéséhez. Volhynia, 1916 március 25. én. Szívvelyes üdvözléssel: b. Beöthy, hadnagy.

Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

* Kanyaró miatt bezárt iskola. A nagyvárad újvárosi polgári leányiskola I. osztályában 7 kanyaró megbetegedés fordult elő a növendékek között. A városi főorvos előterjesztésére Rimler Károly polgármester intézkedett s a fertőző betegség terjedésének megállítására céljából az iskola első osztályát husvét utánig április 24. ig bezáratta. A helyiségek kellő fertőtlenítése után, az osztályban április 25-én kezdik meg újból a tanítást.

* A májusi költözés és a sarcolás. A fuvarosok nagymérvű követelése ellen írt cikkünk felkeltette a hatóság figyelmét is. Erre vonatkozólag Gerő Ármán főkapitány aki minden zsarolási kísérletet csirájában fojt el, a következőket mondotta a Tiszántúl tudósítójának:

— A Tiszántúl közleményei alapján megbiztam Horváth Géza rendőrkapitányt, hogy a fuvarosokat figyelmeztesse, mérsékeljék követeléseiket a májusi költöztetésnél. A maximálásra nézve a tanács kijelentette, hogy nincs erre sem én, sem ő feljogosítva, csak a miniszter. Ezért a fuvarosokra próbálok hatni s remélem tartózkodni fognak a sarcolástól.

A főkapitány kijelentése után nem kértelkedünk, hogy a májusi költöztetésnél visszaélések nem fognak történni.

* Adomány a Kath. Népszövetségnek. Borbély Gyula népszövetségi tag 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a Népszövetség javára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* Négyes honvédek kitüntetése.

Az olasz frontról rózsaszín tábori levelező lapon értesíti lapunkat egyik olvasónk arról, hogy az ott küzdő négyes honvédek közül a következő váradiakat tüntették ki vitézségükért: A heronás ezüst érdemkeresztrel tüntették ki Mikovits István és Németh Károly őrmestereket és a bronz vitézségi éremmel tüntették ki Ertsei Lajos őrmestert.

* Járványfészek a város közepén.

A háborús viszonyokat a város tisztántartása tekintetében is mindjobban észrezzük. Az utcák piszkosak, szennyesek; még a belváros nagyobb utcáit sem takarítják s az uttesteken halomra gyűl a szemét. Az utcaseprők számát erősen redukálták s ahol ezelőtt legalább egyszer egy heten megfordultak az utcaseprők, most egy hónapban sem jut erre ember. De még ennél is botrányosabb állapotok vannak a Páris-patak árva hagyott medrében, ahol az egész télen összegyűlemlett piszok és szemét a melegbb idők beálltával eredsnek indult. Különösen áll ez a Páris-patak Sal Ferenc-útonál az Uri-utcaig terjedő részen, ahol a nyílt árok valósággal elposványosodott s iszonyu büzzel lép el a környéket s megfertőzi a levegőt. Igazán csak a Gondviselés mentette meg eddig is a Páris-patak környékén lakókat valami járványtól. Ez már nem takarékosság, mert egy járvány felépését nagyon drágán fizetné meg egy a közönség, mint a város. Éppen a mostani viszonyok mellett kettőzött eberséggel kellene felügyelni a tisztaságra.

* Az összes pénzügyőröket felmentették a katonai szolgálat alól.

A gabona és lisztkészletek rekvirálását, illetve az eltitkolt készletek felkutatását, illetve az eltitkolt készletek rekvirálását, illetve az eltitkolt készletek felkutatását a kir. pénzügyőrség Bihar-megyébe nagy erőlyvel folytatja. Az eredmény már eddig is meghalad minden várakozást. Minden községben nagymennyiségű eltitkolt készleteket találnak s éppen az eddigi tapasztalatok tették szükségessé, hogy az eltitkolt készleteket házról-házra járva kutassák ki. Ez azonban nemcsak nagy fáradsággal, de tetemes idővesztéssel is jár. Hogy a vármegye majdnem 500 községének csak egy részében végezheték el eddig fontos és nagy körütekintést igénylő feladatukat, annak oka abban található, hogy kevesen a pénzügyőri személyzet, mert nagyobb részük katonai szolgálatot teljesít. Éppen ezért a pénzügyminiszter közbenjárására a hadügyi kormányzat a katonai szolgálatot teljesítő összes pénzügyőröket a rekvirálás tartalmára felmentette a katonai szolgálat alól s a pénzügyminiszter a felmentetteket pénzügyőri szolgálatra rundelte be. Így a megszorított létszámmal gyorsabban megy a rekvirálás, illetve az eltitkolt készletek felkutatása.

* A gyulai szanatórium veszedelme

Az Országos Tüdővész Ellen Védekező Egyesület elnöksége tegnap panaszt tett Fráter Barnabás alispánnál. A panaszban elmondja az elnök, hogy a gyulai Józsóf szanatórium levegőjét komoly veszedelem fenyegeti. A szanatórium mellett folyik el ugyanis a Fekete Körös, melynek egyik holt ágában a víz megposványosodott és kigőzölgésével a szanatórium levegőjét megfertőzi. E bajon csak úgy lehetne segíteni, ha a holtágot elvezetnék. A posványvíz levezetésének tervét már el is készítették és most Bihar-vármegye alispánjától függ csupán, hogy annak keresztulvitele sikerüljön is. A tervet megvalósításához kémi az elnök Fráter Barnabás engedélyét.

* Az Ujvárosi Takarékpénztár részvenytársaság

a m. kir. pénzügyminiszter idevonatkozó felhívására elhatározta belépését a Pénztárszervezeti Központba, s ezen körülményről a pénzügyminisztert értesítette

* A harctéren elesett katonák holttesteinek hazaszállítása.

A harctéren elesett és a tábori egészségügyi intézetekben meghalt katonai egyének holttesteinek kiadása és szállítása tárgyában a belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben részletesen intézkedik az az exhumálás, mint a hazaszállításra vonatkozólag. A rendelet intézkedései a polgármesteri hivatalban megindíthatók.

* Kiadó lakás.

A Körös-utca 12. sz. alatt levő Csesztivó-Dudek-féle alapítványi ház I. sz. emeletén levő 3 utcai és 1 udvari szobából, elő- és fürdőszobából, konyhából, kamarából és a szükséges egyéb mellék-helyiségekből álló lakás f. évi május hó 1-sejére kiadó. Felvilágosítások hétköznaponként mindenkor délelőtt 10-12 óra között a Városháza, II. em., 29. számú szobában adhatnak. Nagyvárad, 1916. április hó 6. — Eleméry Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.

* Az Ujvárosi Takarékpénztár termései előlegelet ad.

Az Ujvárosi Takarékpénztár r. t. (Szent László tér 5) a tegnapi napon megbízást kapott a Hadi termény részvenytársaságtól, hogy a folyó évi termésre előlegelet adhasson. Ez irányban a takarékpénztár az érdeklődőknek készséggel nyújt részletes felvilágosítást

* Felszerelési cikkek szállítása a honvédség részére

Va nyszerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnokság a m. kir. honvédség részére szükséges különböző felszerelési cikkek szállítására pályázatot hirdet. Szállítandó kürtzsinór, távirász karkötő, varrófonál, szabószerszámok, fűzőzsinór stb. Szállítási határidő f. évi június, július és augusztus hó végéig tart. Az ajánlat a szállításra f. évi április hó 26 délelőtt 9 óráig a m. kir. honvéd központi raktár parancsnokságához (Budapest X. Elnök u. 1) adandó be. Bővebbet a kamaránál a hivatalos órák alatt lehet megadni. Nagyvárad, 1916. április hó 5. A nagyvárad kerületi és iparkamara: Sztrill Ferenc sk. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

* Tisza primása a Royalban.

A Tiszák kedvelt énekesbandája, a Magyar testvérek híres debreceni zenekara mátol kezdve minden este a Royalban muzsikál. A Magyarok ragaszkodnak Debr.-czenhez s leginkább egy-egy jó napra a gesztu kasszélyba, vagy más uri kuriára szoktak kirándulni. A Royal bérlőinek sikerült egy hónapra szerződést tenni a kitűnő zenekart mely bizonyára művészi szórakozást fog nyújtani pompás játékával.

* Husvétii illatszerek, parfüm és man-kür-ka-ettek,

kő-nivizek nagy választékban a legesimább kivitelben kaphatók Farkas István „Apolló” Drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B

* Légnyomásu mosógép

ma már oly tért hódított a háztartásban, hogy azt egy takarékos háziasszony sem nélkülözheti, mert annak munkaképességét csodálják. A ruhát nem nyóvi és 45 perc alatt még egy gyermek is több ruhát ki tud mosni vele hófehérre, mint egy asszony egész nap alatt. — Mint értesülünk a gépet, dacára az anyag ára emelkedésének, még bizonytalan ideig gyári árban, azaz darabonként K 24.— öszszegért kapható Demetrovits Jenő és Tsa. „Király” üdítővíz vállalatánál, az „Aerowash” mosógép képviselőjénél. Vizezeték utca 52/B. Megyei és helyi telefon 1099.

* Kiadó Szarvas sor 15. sz. alatt

üzlet-helyiség lakással együtt május 1 től. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* Utánzatoktól óvakodjunk

és csak a Földes-féle Margit-éremet fogadjuk el. Margit érem ára 1-20 K. Margit szappan ára — 90 K. Postán küldi Földes Kelemen gyógy-szerész, Arad.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt,

Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

Jó megjelenésű hölgyek mosógép

vidéken való terjesztésére napi 20-30 korona jövedelemmel, 50 korona óvadékkal felvétetnek. Jelentkezés déli 12-3 i. Bihar-megyei Képviselőt. Vizezeték-utca 52. sz.

Könyvelést,

levelezést a délutáni órákban elvállalok. Cim a kiadóhivatalban.

Forolin

a legjobb és lebiztosabb toillete-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hüsit! Szagtalanít. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

* A Bihar-megyei takarékpénztár

közi, hogy bekebelezés vagy más jó fedezet mellett normális kölcsönöket készséggel folyósít.

* A szőlőgazdáknak s a harctéren a

katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peranoszpor”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk második oldalán levő hirdetésre

x Poloskairtó NOXIN

biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* A Nagyvárad Takarékpénztárnál

jegyzett III-ik hadikölcsön kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehető.

Linoleum és szőnyegház HAAS LIPÓT

Nagyvárad, Rákóczi út 5. Telefon 4 63

Szövetszőnyeg osztályon:

- JUTE ebédülő szőnyeg 10' — K-tól
- Tapestry „ „ 18' — „
- Nyírott „ „ 30' 50 „
- Ágyelő szőnyegek 3' 70 „
- Mindenemű futószőnyegek 1' 70 „
- Cocos futószőnyegek. Lablőrök.
- Hencsertakarók, ágy- és asztalterítők, függönyök dus választékban.
- Réz függönyrúd 3 K 60 fillér.

Legujabb táviratok.**Előnyezett olasz gőzösök.**

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Lugaóból jelenti a Massino, hogy egy osztrák-magyar buvárhajó két olasz gőzöst előnyezett.

SZINHÁZ.**Heti műsor.**

Vasárnap délután: Varázshedű, Fehér feltő
Este: Öngysága ruhája. (Horváth Mivel bucsufellépte.)
Hétfőn: Szibill.
Kedden: A tolvaj.
Szerdán: Trilby.
Csütörtök délután: Bánk Bán (Ifjúsági előadás)
Csütörtökön este: János vitéz (F. Károlyi Leona fellépte) bérletszünetben.
Pénteken: Nagymama (F. Károlyi Leona fellépte.) bérletszünetben.
Szombaton: A császárné (F. Károlyi Leona fellépte.) bérletszünetben.
Vasárnap délután: Eleven ördög.
Vasárnap este: Isten országa, bikliai játék.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Csodás hatású arczsépitő és finomító
A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
CRÉME és
SZAPPAN

a Margit-crème zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ára 120 kor.

A Földes féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szepőket, májfoltokat s megszüntet minden bőrbajtot. Ára 90 fill.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld
Földes Kelemen gyógy-szertára Aradon

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárhelyeken.

Merza Kálmán

nyerges és szijgyártó Nagyvárad,

Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsiszó és igás szerszámok, kocsitűés, lábvédők és szerszámok raktára.

VIGADÓ**mozgó színház**

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

1916. évi április hó 9-én és 10-én,
vasárnap és hétfőn:

**Az apák
bűne.**

Érdekes bűnügyi dráma
4 felvonásban.

Érdekes álm,
vigjáték.

Madár-élet,
természetes.

Náthás Mórítz,
humoros.

HEGYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsólye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzsdében Bémer-tér kaphatók.

OLCSÓN

vállalok kőműves és ács munkát úgy helyben mint vidéken.

STAHAROCZKY JÓZSEF
vállalkozó, Magyar-utca 33.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítását megkezdtük, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

4. szám.

Bächer-féle **Sack** ekék, valamint egyéb **gazdasági felszerelések** jutányos árban kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Cserkéreg eladás.

A nagyvárad latin szert. ftdő Káptalan a szenteleki határban (Bihar m) fekvő 125 k. hold területű cserkéreg termelésre alkalmas erdejének földfeletti fatömegét zart ajánlatok útján eladja. — Az 1916 április 17 d. e. 11 óráig a káptalani központi irodába (Nagyvárad Sal Ferenc-utca 4.) beadandó ajánlatok 10%-os óvadékkal látandók el. A részletes feltételek ugyanott megtudhatók és megkaphatók.

Nagyvárad, 1916 ápr. 5.

Ringelhann Lajos
főtiszt.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

Eladó széna.

Várostól 10 percnyire.
Cím a kiadóban.

769/916 tkv. szám.

Árverési hirdetmény és feltételek!

A kisbirtokosok országos földhitelintézete végrehajtónak Dehelán Péter pepping és neje született Turk Szavéta tenkeszéplaki lakos végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881. LX. t. cz. 144. 146. és 147. § a értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 63 korona 73 fillér lejárt félévi jár dékhátralék összeg követelésének és pedig 5 korona 53 fillér után 1913 február hó 16. tól, 11 korona 64 fillér után 1913 febr. 6. tól, 11 korona 64 fillér után 1914 márc. 6. tól, 11 korona 64 fillér után 1914 szept. 6. tól, 11 korona 64 fillér után 1915 márc. 6. tól, 11 korona 64 fillér után 1915 szept. 6. tól járó 6% kamatai 1% birság fejében 48 fillér és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 14 korona 60 fillér költség behajtása végett a tenkei királyi járásbírósa területén levő Tenkeszéplak községben fekvő s a tenkeszéplaki 150. sz. betétben A I. 3-4 sz. alatt bejegyzett járandóságok mely jelenleg Argyelán György tulajdonát képező 10 korona, 145 számú betétben A I. 1-5. sor 174. 175. 176. hrsz. alatt foglalt beltelkes ház és a legelő erdő járandóság 550 korona a 149 sz. betétben A I. 2. 3. 5. 6. sor 210. 211. hrsz. alatt foglalt ingatlan és járandóság 100 korona, az 578 számú betétben A I. 1-2 sor. 207. 208. hrsz. alatti szántó a belsőségben mely jelenleg Dehelán Péter brotye tulajdonosa 90 korona végre az 579 számú betétben A I. 1-2. sor. 202. 212. hrsz. alatt foglalt (szántó a belsőségben), mely jelenleg Dehelán Gergely tulajdonosa 50 korona kiküldési árban. A telekkönyvi hatóság az árverésnek Tenkeszéplak községében megindítására az 1916. évi május hó 3. napjának délelőtti 9 óráját tűzte ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t. cz. 150 § a alapján a következőkben állapítja meg:

„Kisbirtokosok országos földhitelintézete“ által kijelölt árverési feltételek:

Dehelán Péter (peping) és neje széplaki lakosok intézeti adósk ellen.

1. Árverés alá bocsáttatnak a széplaki 150 149 145. 578 és 579. sz. betétekben A I. 3-4. A I. 1-5. A I. 2-3. 5-6. A I. 1-2. és A I. 1-2 sorsz. alatt foglalt ingatlanok azon kitűrdésein és mindazon tartozékaikkal együtt, amint azokat az eddigi tulajdonosok bírtak.

2. A kiküldési ár a kisbirtokosok országos földhitelintézete által a fenti ingatlanokra adott kölcsön engedélyezésekor megállapított becsérték melyen alul ezen ingatlanok sem a jelen sem esetleges újabb árverésnél nem fog eladatni.

3. Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy óvadéktépes értékpapirokban letenni. Az aki az ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígéretet tett, ha többet senki sem akar ígérni, köteles nyomban a már letett bánatpénzét annyira kiegészíteni hogy a bánatpénze készpénzben legalább az általa ígért ár 10% át tegye ki.

Tenke, 1916. évi február hó 15. napján.
Dr. Toperczer Sándor sk. királyi járásbíró.

Kiadmány hitelei
Bezeredy Gyula
kezelő.

Telephon 3-98

Kristály Műjég-gyár

tisztelettel értesíti a n. é. fogyasztó közönséget, hogy a jég házhoz való szállítását megkezdte. Előjegyzések **levelezőlap** vagy **telephon** útján elfogadtatnak.

Kristály Műjég-gyár
Gilányi-u. 5-7.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4100 eln. 18-1916. számú körrendelete folytán ezannel közírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű 1898 évben született népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1916. évi április hó 18, 19, 20 és 25-ik napján a következő sorrendben fog megtartatni:

1916. évi április hó 18 án (kedd) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1898. évi születésű népfelkelésre kötelezettek A betűtől P-ig bezárólag.

1916. évi április hó 19 án (szerdán) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1898. évi születésűek R. kezdőbetűtől Z ig és a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek közül Á. kezdőbetűtől F ig.

1916. évi április hó 20 án (csütörtök) a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek közül G. kezdőbetűtől Sz ig.

1916. évi április hó 25 án (péntek) a Nagyváradon tartózkodó és 1898. évben született népfelkelésre kötelezettek közül T. kezdőbetűtől Z ig az előző szemlékről elmaradt 1897-2865. évi születésű nagyváradi és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor Lázár Vilmos-utca 3 sz. a (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán és zendes öltözetben jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karantálcsonnal vezetettnek elős ezen felül katonai bünyvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfelkelési bemutató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyúttal bizonytalan időre a népfelkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

- a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;
- b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pálya fentartási, vontatási, műhelyi és szerelvésszolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;
- c) a posta és távírda intézetnél tartósan alkalmazásban álló népfelkelésre kötelezettek;
- d) a kőszénbánya munkás osztagokhoz tartozók;
- e) a hadiszolgálatokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 4. § a alapján szemlén szolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének, feltéve, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagy-

ták és a bemutató szemléig vissza nem térnek;

f) a határrendőrségnél állandóan és hivatásszerűen alkalmazott egyének (a szolgák kivételével)

az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivatásszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk stb. illetve munkás osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlét megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a) c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben 1916 évi március hó 1. óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazoltatik.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki a behívási parancsnak nem engedelmeskedik s a bemutató szemlén nem jelenik meg, egy hónapi fogháztól aét évig terjedő börtönnel büntetetik.

A bemutató szemlén való megjelenés alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

1. a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő foglalkozások valamelyikében szenvednek: egyik kéz vagy láb hiánya, mindkét szem vaktsága, siketnémaság, hüllyeség, bírólág kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség;
2. az egyéb elmebeteg;
3. akik annakidejében a sorozáskor töröndőnek osztályoztattak;
4. akik felülvizsgálatuk alkalmával mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítottak, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat, akár nem;
5. a hadsereg, illetőleg honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének.
6. akik a háboruban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat útján a tényleges szolgálatból elbocsáttattak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett esendőrök közül azok, akik felülvizsgálat útján nem osztályoztattak mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6. pont alatt említett egyének — a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak.

Az eskorban szenvedők a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak, miért is felhivatnak, hogy ezen betegséget igazoló iratokat amennyiben ilyenekkel rendelkeznek — a szemle bizottságnak mutatassák be.

Nagyvárad, 1916 április 6.

Eleméry Ferencz
katonai tanácsnok.

A Szív

✠ A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG HETI ÉRTESÍTŐJE ✠

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG.

Fekete vasárnap.

Az Egyház teljes gyászba öltözik. Szemeink előtt eltakarja a templom képeit és keresztjeit. Ugyan miért? Azon vasárnapi evangélium szerint *elrejtőzött* az Úr Jézus ellenségei elől, akik a templomban igaz szavai hallatára felbőszültek s meg akarták őt kövezni. Nem a haláltól való félelemből tette ezt az Úr, hanem mert még el nem jött az ő órája. Ezen szent szokásnak azonban mélyebb értelme is van. Eltakarja, elrejtí testi szemeink előtt az Egyház a fából, vasból, ezüsből s aranyból készült keresztet a rajtok függő Isten Bárányának képével, hogy lelki szemeinkkel annál gyakrabban, buzgóbban, elevenebben függesszük az eredeti, az igazi keresztre, az élő és szenvedő Jézus Krisztusra. Amint az Egyház nagypénteken csak csonka misét mond, hogy a kereszt véres áldozatába annál jobban belemerüljön, úgy fekete vasárnapon mintegy eltüntet szemeink előtt az ember művészi keze által készített keresztet, hogy egyedül és állandóan szemléljük azt a keresztet, amelyet a mennyei Atya készített, állított fel, s reá szegeztette bűneink váltságául szerelme Egyezülött Fiát. Kijelenti így az Egyház meghatározott módon gondolkodni tudó hívőjének, hogy a haragvó Isten a mi bűneink miatt elrejtőzik előlünk, eltakarja világosságát, életet, áldást kisugárzó szentséges ábrázatát: a bűn büntetéseül sötétségben hágy botorkálni, a boldogtalan és üres szív északi sarka jégsivatagjain enged dideregni mindaddig, amíg fokozottabb bűnbánattal igazságosságát ki nem engeszteljük.

A fekete vasárnapon eltakart Krisztus-kép megegyezik és komolyan int bennünket, hogy Isten elfordul tőlünk bűneink miatt, — itt a nagyböjt utolsó ideje, hogy magunkba szálljunk, bűnbánatot tartsunk, a húsvéti sz. gyónást és áldozást valahogyan el ne mulasszuk.

A fekete vasárnapal veszi kezdetét a közvetlen előkészület nagyobb bűnbánattal a nagypéntek világmegindító szent eseményeire. Nagypénteken Egyházunk leleplezi a sz. keresztet s a rajta függő kiszívott Isten Bárányát. S magasan tartja a hívők seregei előtt s fájdalmas, de örömteli hangon énekelve hirdeti: *Ecce lignum crucis!* — *ime a sz. kereszt fája, amelyen a világ üdve függött, jertek imádjuk!* A leleplezett keresztben szenvedő Megváltó Szívéből felénk löveli most már a *szeretet, a kiengesztelés*, és a megkegyelmezés irgalmas sugarait, ha fekete vasárnaptól kezdve bűnbánólag készültünk e szent ünnepre. Újra megmutatja magát a bűnbánat által megtisztult népének Úra Istene; újra rátalálunk!

Öltözködjék lelked fekete gyászba. Sirasd bűneidet. Sokszor énekelj, járva a keresztutat: *Keresztények sirjatok!* Mélyen kesergő szíved bánattól meghasadozott nyílásain szálljon epedő fohászkod a Kálvária felé:

A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugodalmat lelkennek.

Megtalálod ott nyugodalmadat, még ha Dismás latorhoz is lett volna hasonló életed!

Nagyböjt vasár- napi evan- gélium.

Szent János 8., 46—59-ig.

Az időben mondá Jézus a zsidók seregének és a papi fejedelmeknek: Kicsoda közöletek bizonyíthat rám vétkeket? ha pedig igazságot mondok néktek, mi okra nézve nem hisztek nekem? Aki Istentől vagy, Isten igéjét hallgatja; ti tehát azon okból nem hallgatjátok, mivel Istentől nem vagytok. Felelének neki a zsidók: Nemde, nem jól mondjuk mi, hogy te samariai vagy és ördögöd vagy. Felele Jézus: Én bennem ördög nincsen; hanem tisztelem az én Atyámat, ti pedig becstelenséggel illettetek engem. Én mindazáltal nem keresem az én becsületemet; vagy, aki keresse és ítéletet hozzon. Bizony, bizony mondom néktek: valaki az én beszédemet megtartja, halált nem fog látni mindörökké. Mondanak azért neki a zsidók: Most ismertük meg, hogy ördögöd vagy; ugyanis Ábrahám meghalt, a próféták is meghaltak; és te azt mondod: ha ki az én beszédemet megtartja, nem fogja a halált megízlelni mindörökké. Avagy nagyobb vagy-e te a mi atyánknál, Ábrahámnál, aki meghalt? valamint a próféták is meghaltak. Kinek képzeled már te magadat lenni? Felele Jézus: Ha én dicsőítem önmagam, az én dicsőségem semmi; vagyon aki dicsőít engem, az én Atyám, kiről azt mondjátok: hogy a ti Istenetek. De ti meg nem ismertétek őt; én pedig megismertem őt. És ha azt mondom: hogy nem tudom őt; ti hozzátok hasonló hazug lések. De tudom őt; és az ő beszédét megtartom. Ábrahám, a ti atyátok, örvendezett, hogy látni fogná az én napomat, csakugyan meglátá s örüle rajta. Mondának neki a zsidók: Még ötven esztendő nem vagy és Ábrahámot láttad volna? Mondá nekik Jézus: Bizony mondom néktek, minekelőtte Ábrahám lenne, én vagyok. Köveket ragadának azért, hogy rajta hajigálnák. Jézus pedig elrejté magát és kiméne a templomból.

1. Egyházunkat nemcsak a kinyilatkoztatott igazságok megőrzésében és magyarázatában vezérli a Szentlélek, hanem abban is, ami az istentisztelethez vonatkozik. Nem szabad gondolnunk, hogy a sz. mise imáit csak véletlenül állította össze. Minthogy a miseáldozat a legfenségebb istentisztelet, bátran állíthatjuk, hogy itt különösen mutatkozik a Szentlélek felvilágosító hatása. Nem lesz talán érdeknélkül tanulmányozni a belső okot, miért rendelte az Egyház a mai evangéliumot erre a vasárnapra. Közeledünk a nagypéntekhez. Ezen a napon kezébe veszi a sz. keresztet és a hívek felé mutatván hirdeti e nagy nap jelentőségét: *Ime a keresztfája, amelyen a világ üdve függött, jöjjetek, imádjuk!* Krisztus sz. halálával megváltotta az emberiséget. Miért tehette ezt? Ember lévén — szenvedhetett, meg is halhatott; Isten lévén, minden tettének, főleg szenvedésének végtelen értéke volt. Ily módon a megsértett istenség teljesen megfelelő elégtételt kapott. „Az irgalom és igazság találkoznak; az igazság és béke megcsókolják egymást.” Zs. 84. 11. Az igazság kívánja, hogy ember szolgáljon elégtételt

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

az emberiség bűneiért, de Ádám összes utódjai közül egy sem vállalkozhatott erre, nemcsak azért, mert mindenki bűnben születik és személyes vétkeket is elkövet, hanem főleg azért, mert az elégtételnek, végtelen értékűnek kellett lenni — lévén a bűn a végtelen Isten megsértése, — ilyen elégtételt még angyal sem adhatott volna, mert ő is csak véges lény.

2. Hogy a názáreti Jézus erre képes, kiderül a mai sz. evangéliumból. „Ki fedd meg engem közöletek a bűnről?” A hallgatás jelen esetben fényes bizonyítéka volt ártatlanságának, melyet a későbbi századokban azok is elismertek, akik istenségét különben tagadták. „Ilyen főpap kellett nekünk, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elkülönített és az egeknél fenségebb... ki ne legyen kénytelen előbb saját vétkeiért tenni áldozatot...” (Zsid. VII. 26.) A kövek, melyeket most és más alkalommal felemeltek, hogy Őt megkövezzék, arról tanuszkodnak, hogy isteni méltóságáról nyíltan és határozottan beszélt; más szóval: vallomást tett isteni természetéről: „Bizony, bizony mondom néktek, mielőtt Ábrahám lenne, én vagyok.” Krisztus tehát Istenember. Most megértjük a nagypénteki keresztáldozat megmérhetetlen becsét. Nincs az a bűn, amelyet az Ur isten meg ne bocsátana; nincs az a kegyelem, melyet meg ne kaphatnánk a keresztáldozat érdemei folytán. Itt merítették a mártírok azt a csodálatos hősi erőt, melylyel a legnagyobb testi kínokat is örömmel elviselték; itt termettek a lilomos lelkek, az ártatlan Bárány vére óvta meg lelküket minden szennytől. Oh végtelen isteni szeretet, hogy a szolgát, az embert megmentsd, nem haboztál az Isten Fiát feláldozni. Légy tehát üdvöz, ó sz. kereszt, e sz. napokban! Zengje nyelvünk mennyei királyunk győzedelmi jelenyét. Oh áldott fa, melynek oly édes a gyümölcse! Siessünk e fához minél gyakrabban, szakítsunk le minél több gyümölcsöt a szentségek méltó vétele által és a halált nem látjuk örökké, lelkünk élni fog a gondosan megőrzött megszentelő malaszt által.

3. Amikor kegyelettel és benső áhitattal tiszteljük a sz. keresztet, amikor szeretetcsókkal illettük a Krisztus-test drága sebhelyeit, ne érjen minket a szemrehányás: Ez a nép ajkával tisztel engem, szíve távol van tőlem! Aki Istentől van Isten igéit hallgatja. A kereszttség által megszülettünk újra, az isteni természet részesei lettünk, Isten fogadott fiai, Krisztus testvérei lettünk: lelkiismeretbeli kötelességünk a keresztre feszített Isten igéit készséges szívvel, elszánt akarattal meghallgatni. Milyen igéit? A papi zsolozsmának kezdő szavai máttól fogva így hangzanak: Ha ma (e komoly napokban) meghalljátok az Úr szavát, meg ne keményítsetek a ti szíveteket! Más szóval: ne álljatok ellen a hívó szózatnak. Krisztus mit mond neked a keresztéről? Ha ez a zöld fán történt, mi lesz a száraz fával? Ha az ártatlan, szűztiszta Jézus mások bűneiért ennyit szenvedett, hogy egész teste csupa seb és vér: mit szenved a bűnös a pokolban? Mi vár a fajtalan, feslett életű, házasságtörő

emberre? A töviskorona mekkora bűnbánó prédikációt tart minden kereszténynek. Az alázatos szívű Jézus így bűnhődött a kevély, büszke emberek vétkeiért. Mi vár majd reánk a pokol mélységében. Most nem „tudnak” hinni, mert csak buta együgyű ember hisz még; műveltségükkel, állásukkal, magas rangjukkal nem „tudják” megegyeztetni a gyónást — miként fognak majd megaláztatni Lucifer zsarnok jogára alatt?!

„Ne szánd tehát jelenben csekély győtrődésedet, hogy akkor nagyobbaktól legyen menekvésed; ha most oly keveset tudsz túrni, hogyan győződ majd az örök kínokat elviselni? Ha most cseppnyi szenvedés türelmedet szakasztja, mire viszen majd a pokol kínya?” Kempis I. 24.

Felnőttek sz. áldozása.

1. Ne gondoljuk azt, hogy a sz. áldozás csak az Egyház parancsa. Az is, de csakis az időpontra nézve, t. i. hogy minden felnőttnek kötelessége *húsvét táján és halálos betegségben* a sz. áldozás. Az *áldozás maga isteni parancs*. Jézus hangszólyal hirdeti ki ezt a törvényt: „Bizony, bizony mondom nektek, ha nem eszitek az ember fia testét, és nem isszátok az ő véré, nem leszen élet tibennetek. Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, örök élete vagyon: és én feltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem bizonyos étel, és az én vérem bizonyos ital.” (Ján. 6. 54.—57. v. ö. Kor. lev. I. 11. 27.)

Világos tanítás ez. A legegyszerűbb ember is, aki érteni tudja a szavakat, el kell hogy ismerje: 1-ször Jézus Krisztus teste és vére van jelen a Legm. Oltáriszentségben; 2-szor magunkhoz kell vennünk az ő testét és véré, különben nincs örök életünk, elkárhozunk. Mond tehát azoknak, akik az Anyaszentegyházat szidják az áldozás miatt, hogy nem is tudják, mit beszélnek. Az eszes emberhez nem méltó módon káromolják azt, amit nem is ismernek.

2. De azok sem vélekednek egészen helyesen Krisztus Szíve szerint, akik így okoskodnak: Jól van, ha már húsvétkor és nagy betegségben áldoznom kell, megteszem, mert elkárhozni nem akarok; hanem azután hagyjanak békében és ne terheljenek meg azzal az örökös predikálással, hogy *gyakorta*, sőt *mindennap* is áldozzunk.

Igazad van, megtetted kötelességedet, amikor így beszélsz. De nincs igazad, amikor haragszol, mert buzdítanak arra is, hogy gyakran, sőt naponta is áldozzál. Ha nyugodtan elolvad az alábbi írástomat, kell, hogy beismerjed, nem érte meg mindig Krisztus evangéliumának igaz tanítását, és hogy elég szerénytelenül magát a római pápát akarod kioktatni, mi az igazság és mi nem igazság, mi Jézus Lelke szerint jó, igen jó, s mi kevésbé jó, sőt káros, veszedelmes, azért rossz is. Megharagudhatnál joggal fiadra, mert téged, az apját akarja tanítani. Te meg Krisztus helytartója felébe emeled magad, mintha a pápa pápája lennél s mintha — teveled inkább lenne a megígért Szentlélek, mint a pápával.

3. B. e. X. Pius pápa a gyakori, sőt mindennapi sz. áldozásról a következőket rendelte. Bevezetőül utal a Szentatya a trienti egyetemes szent zsinat határozatára (22. ülés 6. fejezet): „Forrón óhajtja a szent zsinat, hogy a sz. misén jelenlevők nemcsak lelkiileg, hanem az Úr testének *valóságos* vétele által is áldozzanak.” S mert a buzgó keresztény: rendes szokása az, hogy a sz. misén mindennap megjelenjenek, következék, hogy a sz. zsinat forró óhaja szerint naponta áldozzanak is. — Rámutat azután a Szentatya az Úr Jézus Szíve hő vágyára. Ugyan mért hasonlított össze Jézus a Legm. Oltáriszentséget a *mannával*? Azért, mert amint a zsidók pusztai vándorlásokban az égből aláhulló mannával naponként táplálkoztak, úgy a keresztények az ő szentségi sz. testével tegyék ugyanazt mindennap. Mért nevezte testét ételnek, kenyérnek, az ő véré itálnak? Azért mert amint a természetes élet fenntartására szükséges naponként enni, inni, úgy a keresztény ember természetfölötti lelki életét meg nem őrizheti a mennyei étel és ital gyakori, sőt mindennapi élvezete nélkül. Még a Miatyánk kérését is a mindennapi kenyérért úgy kell az egyházatyák egyhangú magyarázata szerint értenünk, hogy ott első sorban az Oltáriszentségnek mindennapi gyönyörűsége élvezetéről könyörgünk s csak másodsorban az asztalra való, a földi, a mulandó kenyérért. Sz. Máté evangélista (6. 11.) így fejezi ki magát: „Ami *átlényegesült* (Oltáriszentséget) kenyérünket add meg nekünk ma.”

Ezen bizonyítás után a Szentatya rátér a Legméltóságosabb Oltáriszentség hatásainak méltatására, s azokkal akar bennünket meggyőzni, hogy gyakran és naponként áldozzunk. Kiemeli, hogy a sz. áldozásban a legeslegbelsőben egyesülvén a végtelen szentséggel és szeretettel, erőt nyerünk az *érzékenység* megfékezésére, a *bocsánatos* bűnök *kiirtására* és az *emberi gyarlóság*ból származó *súlyos, halálos bűnök elkerülésére*. A tanítás világos. Mert a növekedő isteni szeretet gyöngíti bennünk az érteki, állati szeretetet; az Oltáriszentségnek egyik természetes hatása az, hogy a bocsánatos bűnöket eltörli lelkünkrol; a *halálos* bűnrel szemben pedig, amely megszokva biztos kárhozható dönt, tanítja a trienti egyetemes sz. zsinat, hogy az Oltáriszentség „ellenszer”, mintegy ellenméreg a súlyos bűn halálra maró befolyása ellen.

Ebből a tanból az is szükségképpen következik, hogy az Oltáriszentség vétele első sorban nem az Isten dicsőítésének és előmozdításának eszköze, sem pedig, hogy az érényes, szent életnek jutalmául áldozzunk gyakran és naponta, hanem a Szentség az emberért van, amiért a Híszkegyben valjuk, „aki érettünk és ami üdvösségünkért leszállott az égből.”

Az első keresztények megértették a szent és boldog életre való ezen nagy tanítást, s azért a sz. Írás tanúsága szerint naponta áldoztak. „Allhatatosak valának az apostolok tanításában és a kenyérszegés közösségében.” (Ap. cselek. II. 42.) Azért azok, akik egy kenyérből éltek, „egy szívök és lélek vala bennök.” A szeretet, az egység, az összetartás, a béke boldog szentsége Jézus Szíve a kenyér és bor színe alatt. Több buzgó áldozás és több lesz az igaz szeretet, összetartás, béke és boldogság a szenvedő szívekben. (Folytatjuk.)

Jézus Szíve tisztelete és a gör. katolikusok.

Tavaly a világháború válságos napjaiban nemcsak a római, hanem a görög szertartású katolikus egyházak is felajánlották magukat, s összes híveiket a szentség Szívének. Ezzel az inepélyes felajánlással Jézus Szíve országa ismét egy hatalmas területtel bővült. Eddigél a gör. kat. egyházban ez az ájtatosság még nem volt eléggé ismeretes. A felajánlással kapcsolatban az Egyházi Közlöny ez év 9., 10. számában két cikk jelent meg, amelyek a gör. kat. egyház és a szent Szív tisztelete közti viszonyt világítja meg két tudós író tollából. Közös megállapodásaik oda csúcsosodnak ki, hogy igenis nagyon célszerű volna, az élet minden körülményeit kegyelmekkel támogató ájtatosságot a görög egyházban is meghonosítani. De amellől érintetlenül maradna természetesen a görög szertartás, amelyen változtatni nem szabad, nem is szükséges, hiszen a kegyelmek elnyerésének egyik eszköze a Jézus Szíve társulatába való iratkozás, ami egy cseppet sem érinti az egyház szertartásait.

Hozzáfűzhetjük még, hogy ezenkívül az ájtatosság több megnyilvánulása is olyan jellegű; hogy az egyesek magánbuzgósága biztosítja számukra a Jézus Szíve tisztelet áldásait anélkül, hogy az egyház szertartásai közt helyet kívánna. Ilyen pl. a Jézus Szíve képeinek tisztelete; a kilenc első pén-teki áldozás; megengesztelő ima; Jézus Szívéhez való menekülés bajban, szenvedésben, stb.

Az egyik cikkező, Dr. Szémán István, rámutat arra is, hogy egyrészt a görög egyház egyik legkimagaslóbb alakja, Aranyszájú sz. János, többször tesz említést irataiban a szent Szívről, másrészt, hogy a görög szertartás maga sem idegenkedik a Jézus Szíve szó használatától.

Aranyszájú sz. János, konstantinápolyi pátriárka pl. az evangélium e szavait: „Egy vitéz megnyitá oldalát és azonnal vér és víz folyt belőle” — így magyarázza: a víz jelenti a keresztiséget, a szentségek kezdetét, a vér pedig azok befejezését, az Oltáriszentséget. Jézus szentséges oldalszéiben és isteni Szívében bírák alapjukat e szentségek. — Szent Pál apostol e mondását: „Élek, de nem én, hanem Krisztus él bennem” így magyarázza: *Jézus Szíve* egyszerű mind sz. Pál szíve is volt.

Továbbá a szertartásokba felvett ősrégi imák közt az u. n. akafisztogban ily kifejezéseket találunk: „Jézus, ki *Szívéből* szármomra minden kegyelmek forrását nyitottad meg;” vagy „Jézus, ki az emberi szívet szeretetre gyulasztod, vonzz engem magadhoz.” Egyik záróima ezt mondja: „(Jézus), kinek *Szíve* át van ütve, teremtsd tisztára bennem a szívet.” Végezetül Dr. Szémán szavait iktatjuk ide: „Az Egyház első századaiból csendülnek fel ezek a hangok, amelyek kell, hogy arra ösztökéljenek, hogy amikor a gör. szert. kat. egyházmegegyék összes hívei is az Úr Jézus Szívének van felajánlva, ez a felajánlás ne csak egy szép emlék, egy dátum legyen, hanem a lelki életnek egy új, bőségesen áradozó forrása.” Üdvözljük kedves testvéreink vállalkozását! Legyen az összes hívők seregében egy szív és egy lélek, az Úr Jézus Szíve, az Úr Jézus Lelke!

Jézus Szíve és a feszület.

A kigyó alatt lappongó sátn gyümölcsöt kínált összüleinknek, hogy elvegye tőlük és tőlünk a paradicsomot, az édenkertet. Oh pedig ott minden földi jó megvolt, semmi baj, semmi rossz és kellemetlenség nem volt. Gyümölcsért boldogságot árult a sátn! Gyümölcsért átkot vásárolt Éva!

Ebből csak ez következik: 1. hogy az ördögöt ugyan *hinni kell*, mert Krisztus látta a sátn bukását; 2. hogy az ördögnek *hinni nem kell*, mert becsap, megcsal, rászéd; és 3. hogy az ördögöt *félni nem kell*, mert láncravert eb és csak annak árt, aki vele játszadozni szeret. De van egy jegyzet ezen tudnivalóhoz: Ne légy saját lelkednek az ördöge, sátnja; ne tedd tönkre önlekedet a halálos bűn által, mert akkor többet ártasz magadnak mint akár millió sátn.

A fán volt a kigyó és onnan ártott. A fán, a *keresztnek* fáján szenvedett Krisztus és megváltotta az embert a sátn rabszolgaságából.

Ez a két fa! Mekkora különbség köztük! Legyen is ezért tiszteletünk tárgya a keresztfa, mert Jézus Szíve nagy szeretetének a nagy jele ez a fa. A gyümölcsért elárult paradicsomot Jézus Szíve vérén vásárolta vissza számunkra a keresztfán.

Ezt a csudálatos keresztfát az ó Szövetség is jelképezte.

Elunván Izrael népe a sok ide s tova utazást a pusztában, felzendült Mózes ellen. Az Úr büntetésül mérges kigyókat bocsátott rájuk, melyek marásától fölötté sokan meghaltak. Erre aztán a nép bűnbánólag Mózeshez járult, megvallá vétkeit és kéré őt, könyörögjön az Úristenhez, hogy a kigyóktól megszabaduljon. Mózes imádkozott. Az Úr megparancsolá, hogy Mózes egy rézkigyót állítson fel, aki arra tekintett, az a kigyómarástól meggyógyult. A kigyóra kell tekinteni és nem árt a kigyómarás. A felállított rézkigyó a keresztben felmagasztalt Jézus Krisztusnak volt előképe. Jézus maga mondá: „Valamint Mózes felemel (felmagasztalt) a kigyót a pusztában: úgy kell felmagasztaltatnia az ember fiának is; hogy valaki öbönne hiszen, el ne vesszen, hanem örök élete legyen!” (János III, 14.) A paradicsomi kigyómarás ellen a rézkigyó által jelképezett Krisztus szívsebére kell tekinteni, hogy a marás sebe behegedjen. Valamint a rézkigyóra bizalommal tekintő betegek a pusztában kigyógyultak a testi betegségből és megmenekedtek a testi haláltól: úgy azok, akik töredelmes szívvel Istenhez térnek és a keresztre „felmagasztalt” (az Úr szava) Jézus Krisztusra és az ő *szívsebére* bizalommal tekintenek, megmenekednek a lelki haláltól.

Itt ezen a keresztfán Krisztus van: azon a paradicsomi fán a kigyósátn. Ezen a fán Krisztus szeretetből nagyon sokat szenvedett; azon a fán a gonosz szellem irigységéből leselkedett reánk.

Krisztus az ő keresztfáján az egész emberiségért tűrt, szenvedett, imádkozott; a paradicsomi „kigyófán” az egész emberiség üdvét akarta a pokoli „nagy hatalom” tönkretenni. A Golgotán a szeretet, a paradicsomi fán az ördögi gyűlölködés.

A Golgotán a legnemesebb Szív nemessége, itt a paradicsomi kigyófán a bűn rútsága nyilatkozik meg...

Azért vonzódt a magyar nép a Golgotára

lábát. Ott termünk, bekötjük a sebet. „Jézusom irgalmazz! Szűzanyám segíts! Orangyalom légy velem!” csak e röpke fohászok szállnak el a halálisan megsebesültek ajkáról. Egymást kezdik erre vigasztalni. „Pajtim, édes jó barátom, te is „lábatlankodol?” szól az egyik. — Bizony nekem sincs lábam már! — Egymást átölelik. „Csókoljuk meg a megfeszített Mestert!” szól megint az idős. A regement páter ellátja őket a szentségekkel. Másnap Isten szent akaratán teljesen megnyugodva hősiessé haltak meg. „Istenért, királyért, édes hazánkért úgy-e örömet halunk meg?” mondogatták többször egymásnak. „Ma a sz. Szűz ünnepe, még a mennyben üljük égi jó Anyánk e kedves napját!” „Jézus sz. Szíve, Szentséges Szív, légy menedékünk” voltak utolsó szavaik. Végső óhajuk szerint együtt haltak meg és együtt temették is el őket egy sírban: a katonatestvéreket.

Egy tirolai katonapap így ír a sz. Szív e dicső régi országnak hőseiről. Nem merő nagyozolás nem hagyományos szent hiedelem a tiroliaknak ősi írása a sz. Szívvel. Fényes tanubizonyosság arra e világháború. Gránát és golyó esőben a sz. Szív érme, pajza mennyi védelem igen sok számára. Azért bíznak további győzelmükben, mert mi a sz. Szív fiai, katonái vagyunk. Hősi halála bajtársainknak engesztelő, kérő áldozat a győzedelmes békéért. A modern harcoszók nekünk: Jézus sz. Szíve, irgalmazz! Ha ez felhangzik, oroszlanbátorsággal ront a tirolai az olaszra, muszkára. E jelszóban győznie kell.

Hofer András, a dicső tirolai szabadságharc hős fővezérének földie; sorra mind tisztos őszbeborult családtyák, kik önként vonultak be már régen, Szentségtartót kértek Innsbruckból, hogy az édes Jézus folyton köztük lakozzék. Mult év december havának első péntekjén vatták fel sz. Szív kápolnájukat és a pihenő csoport szabad idejét egésznap szentségimádásra szentelte. A harcra, frontra vonulók sorra mindannyiszor megerősítik magukat a sz. áldozással. „Igy könnyebb, eredményesebb a pokoli gránátharc!” mondogatják egymásközt. Ha a sz. Szív velük küzd és szenved, nevetve mennek a halálba. Sajátos, azóta alig volt még sebesültünk is.

Talpraesett vigaszteljes evangéliumi szöveget tartott egy tirolai lelkész böjt első vasárnapján. Az édes Jézus a pusztában a háborús idők számára a legtanulságosabb, leglélekelőbb iskolája az inséges szegénységnek. Negyven napon át mitsem evő Udözítő Mester az inségesben megtanít örömet-készséggel koplalni, nélkülözést eltűrni. Sőt a pokol fekete lovagja, az ördög még meg is kísérti — persze külsőleg csak — hogy a legnehezebb kísértőt, az inséges ördögöt, a megelégedetlenséget, kétségbeesést legyőzzük. A Megfeszítettért hősiessé szenvedjünk!

Hitvédelmi ABC.

K) Kárhozat.

Hogyan lehet végtelenül jó az az Isten, aki képes egy lelket örökre elkárhoztatni?

1. Ez az ellenvetés már abban is sántikál, hogy úgy tünteti fel a dolgot, mintha a lélek elkárhozásának voltaképeni oka az Isten volna. Emeletes tévedés! Az Isten senkit kárhozatra nem teremt (ezt csak Kálvin János mondotta), hanem mindenkit az üdvösségre szánt s mindenkinek elegendő segítséget ad az üdvösségre, még a zsidónak és pogánynak is. Halálos tulajdon bűne nélkül senki sem kárhozik el. Az Isten csak azt kárhoztatja el, aki hanyag, bűnös, istentelen életével maga kényszeríti rá az Istent, hogy elkárhoztassa. S csak aki a jó Istent valami egészen utolsó dolognak képzei a világon, csodálkozhatik rajta, hogy aki maga a bűnt és kárhozatot választja, azt az Istennek csakugyan el kell kárhoztatnia.

2. Hogy a kárhozat csakugyan rettenetes dolog, azt persze senkisé tagadja; sőt aki azon csak egy percig is eltűnődik, mit jelent az: örök kétségbeesés és örök testi-lelki tűz, az nagyon is érzi, hogy ennek bizony a fele, de még egy milliárdnyi része se tréfa. Am kérdés: hát a bűn tréfa-e? Hát az Isten megvetése, az ő szeretetéről és barátságáról való tudatos és eltökélt lemondás, az ő parancsának és határozott akaratának lábbaltapossága: hát az semmi? hát az nem végtelen rossz? hát az nem borzasztóbb erkölcsi rossz,

nem retentőbb lázadás-e minden elképzelhetőnél? S az nem érdemel-e, mint végtelen rossz és végtelen vakmerőség végtelen büntetést? S aki lemondott az Isten irgalmáról, aki visszalökte, eltaszította magától a végtelen irgalmat (mert hisz ez a halálos bűn!), azt az Isten erőnek erejével üdvözítse! még ha az illető fittyet is hányt reá? Micsoda Isten volna az, aki ennyire kinevetné magát apró teremtményeitől?

3. Az Isten végtelenül jó; igen. De sehol sincs megírva, hogy akárhivel szemben gyakorolni köteles a végtelen irgalmat, még azon felül is, amit már eddig tett. Hiszen Isten máris nem egy-, de ezerszeresen végtelenül irgalmas volt hozzánk. Nem végtelen irgalom-e, hogy megteremtett? Hogy megváltott? Hogy értünk emberré lett, bitót, kint, szégyent szenvedett? Hogy engedi magát mai napig megvetetni, parancsait, Egyházát kinulázatni? Nem végtelen irgalom-e, hogy Szentegyházat alapított s abban annyi kegyelmet, szentséget kínál nekünk? Nem végtelenül jó-e máris az Isten, hogy egy sötét bűnökben töltött hosszú élet minden gonoszságát hajlandó egy pillanat alatt megbocsátani s a már megérdemelt poklot elengedi egyetlen bánatkeltés és gyónás árán? Nem végtelen jószágáról beszél-e az Oltáriszentség s a szent Szív tisztelete? Mi jögon kíván akkor a bűnös még több irgalmat, mikor az Isten máris végtelen sok jót kínál neki, de ő ezt is visszautasítja?

Ward Mária életrajza.

Gasquet s Rada: Ward Mária, a Szűz Mária intézet (angolkisasszony szerzetesnők) alapítójának élete. — Veszprém 1911. (Kapható Budapest angolkisasszonyok zárdájában.)

Igen jól sikerült fordítás, mely hűen adja e jámbor és hősi rendalapítónőnek hányatott életrajzát bölcs kritikával. E dicső amazon lelkületű zárdaszűz már a XVII. században megindította, úttörője volt az Egyházban akkortájt teljesen ismeretlen modern szerzetesnői kongregációknak, melyek harmonikus, összhangban tudják kifejezni Mária benső ima-erény-életét Márhának a szeretet külső szorgos munkáival. Természetesen, mint hallatlan újdonság, még a XVII. században félreértésre, ellenszenves fogadtatásra talált, főleg a szigorú klauzúra enyhítése és a kizárólagos női nevelés és oktatás, nem tudott meg e században a nőszertetben rokonszenvet, jóváhagyást kivívni magának.

A modern tevékeny rendek által követett kongregációs rendszernek mégis Ward Mária, Szűz Mária intézete volt a kiindulópontja. A hősi engedelmes-ségű szerzetesnő józan bölcsességében úgy módosította kora igényei szerint eredeti tervezetét, hogy az mégis Rómában helybenhagyásra talált. Páratlan alázatossága lelkülete kisugárzik ama tényből is, hogy úgy magának, mint utódainak is az elüljárói hivatalban a pusztá anyai elnevezést és címet követelte. Szabályaiban, szerzete berendezésében és szelleme irányításában Loyolai sz. Ignácot tartotta mintaképének.

Katonás engedelmisség jellemzi főleg szerzetét. Csaknem azonos hányattatás, megpróbáltatás érte Ward Mária szerzetét, mint a jézustársaságokat. VIII. Orbán pápa fel is oszlatta e szerzetet. 1703-ban XI. Kelemen pápa visszaállította és helybenhagyta. A csaknem három évszázadon át homályba burkolt dicső alapítónő áldásdús művét IX. Pius pápa 1877-ben koronázta meg, midőn megadta a bold. szűz Mária intézetének az utolsó és végleges jóváhagyást. XIII. Leó pápa határozott kívánságára 1897-ben Rómában teljesen Ward Mária első eszméje szerint alakul meg e kongregáció. X. Pius pápa 1909-ben ünnepélyes elégtételt nyújt e dicső hősnőnek, midőn az elegendő inkább óvatossági és hasznossági indítókokon alapuló tilalmat megszünteti, hogy a XX. században szereplő, viruló b. Szűz Mária intézete Ward Mária alapítónőjének tisztelhesse.

Ez rövid foglalata ez hitvédelmi irányú kedves életrajznak. A Gondviselés mindig tűzprobára teszi ki mindama intézményt, mely messzire kiható, lelketnyerő s nevelő apostoli jellegű. A hű tanítvány sorsa nem lehet jobb a töviskoronás megfeszített Mesterénél. Úgy az Istennek szentelt egyének, mint a mély hitet élő világi hívők a vigasz, erősség kincsébányáját lelik fel ez életrajzban.

Özvegy állami tisztviselő nagyobb táp-intézetben állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Tanítónők és egyetemi nőhallgatók sz. lelkigyakorlata lesz ápr. 16., 17. és 18-án Budapest, sz. Szív zárdá, VII., István-út 75. sz. Előadás ideje naponta d. e. 1/2 10, d. u. 1/2 3 és 1/2 5 óra. Közös áldozás 19-én d. e. 1/2 9 órakor. Napidíjak: Zárdában lakás és teljes ellátásért 5 kor., bennlakás nélkül 2 korona.

A hit és a nemzeti erő.

A nemzeti erő fájának pusztító fergei: az alkohol, — a születés csökkenés, — és azok a „bizonyos” betegségek.

Dr. Sering berlini egyetemi tanár egy berlini gyűlésen nyíltan kijelentette — dacára, hogy ő nem katolikus, — a nemzeti erő fokozására célzó legjobb, leghasznosabb, legcélszerűbb a fuldai gyűlésen tanácskozó kat. Püspököknek közös pásztorlevele. Ő ennél jobbat sem nem olvasott, sem nem talált, sem kigondolni nem képes.

Az, hogy van egy túlvilág, hogy ez a föld nem végtelen, hogy van egy igazságos ítélő bíró, ki törvényeinek lábbal való tiprását nem nézheti, nem tűrheti, — ha ez a néptudatba átmegy, ha ez főleg a középosztályt és az élvezetekre berendezkedett felső és legfelsőbb ezreknek a lelkiismeretét megtudná bolygatni: — a nemzeti erő hanyatlásának elejét lehetne venni. Így azonban jobban pusztulunk, mint a pestis, kolera s a háború csapásai alatt. — *A nő valláserkölcös életének fokmérője — a nemzeti erő fokmérője is.*

ÜZENETEK

Kérelem. Azt írták nekünk, hogy volnának olyan emberek, akik a lapot elpárologtatják, mert kezdenek félni tőle. Mi ezt a híres magyar póstáról még nem merjük hinni. Itt velünk szemben igazán igen szeretetteljesek. De megteszük a lépéseket. Mert egy-két határozott eset igen bánt, minthogy magunk írtuk a címeiket, elküldtük, — az teljesen biztos. Tehát csakis az úton veszett, vagy kallódott el, avagy ott helyben nincs-e baj? Kérünk türelmet, míg eligazodunk. **Bocsánat**, hogy helyszüke miatt a válaszokkal megint adások maradunk. Igérjük, hogy a hűsvéti kettős számban bőven lesz üzenet.

Schmidtné női kalapterme (IV., Korona-utca 3. szám.)

Nagy választék mindennemű kalapokban. Alakítások elvállaltatnak.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kerti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapított 1845

Meghívó. Az Ifjak Mária-kongregáció ünnepélyrendező bizottsága 1916. évi április hó 9-én délután 3 és este 7 órakor az Otthon dísztermében **Krisztus élete és halála** című mozgófénykép-előadást rendez, melyre tisztelettel várja a rendezőség. Magyarázó felolvasást tart P. Müller Lajos S. J. Kuhatár déletán 50 fillér, este 1 korona. Az esti előadáson Tettye Emilné úrnő énekkara fog közreműködni.

Mozgószínházhoz (fehér mozi!) gyakorlattal bíró **igazgató** és **gépész** kerestetik. Ajánlatok írásban a kiadóhivatalhoz küldendők. Lehet rok-kant is.

Magános nő tisztességes lakóháznál keres. Cím: Üllői-út 87, földszint 3.

Egy kath. plébános **vallásos** házvezetőnőt keres Cím a kiadóhivatalban.

Figyelem! Keresztény vállalatban **cipő raktár**, amely kizárólag saját készítményű cipőket megbízható anyagból jutányos árral ad. **Cseh Ferenc**, cipésmester, József-körút 83. sz. Képes árjegyzék bérmentve.

NYARALÓ a Főváros közelében 3-4 szobás bérbevitelre, esetleg megvételre kerestetik. Ajánlatok csakis írásban. Cím „Apostol” nyomda, Budapest, VIII., Horánszky-utca 20.

Házvezetőnői, gondnoknői állásra ajánlkozik egy tisztos, 60 éves urinő. Igényei szerények. Cím a kiadóban.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.